

บทที่ 2 ทฤษฎีสัมพันธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยการศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ อำเภอบึงเมือง จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์
- 2.2 ความสำคัญของอินเทอร์เน็ต
- 2.3 การใช้อินเทอร์เน็ต ในโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์
- 2.4 ทฤษฎีพฤติกรรม
- 2.5 พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์

2.1.1 ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์เป็นโรงเรียนที่ประชาชนชาวราชบุรีจัดสร้างขึ้น โดยก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2470 โดยมีอาคารไม้ 2 ชั้น จำนวน 4 ห้องเรียน ตั้งอยู่บนพื้นที่ราชพัสดุจำนวน 5 ไร่เศษ เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีพุทธศักราช 2514 โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ได้รับการอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยให้ใช้ที่ราชพัสดุซึ่งเคยเป็นสนามบินของจังหวัด (ปัจจุบันมีเนื้อที่รวม 27 ไร่ 1 งาน 91 ตารางวา) โรงเรียนได้รับการพัฒนาโดยลำดับจากโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ ปัจจุบันเป็นขนาดใหญ่พิเศษ มีอาคารเรียน 7 อาคาร พร้อมด้วยสระว่ายน้ำขนาดมาตรฐาน 25 x 50 ม. อยู่ในสนามกีฬาากลางจังหวัดราชบุรี

โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์มีบุคลากร

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา	1	คน
2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	4	คน
3. ครูผู้สอน		
- ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	79	คน
- ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	90	คน
รวม	174	คน

2.1.2 วิสัยทัศน์

โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมความรู้ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เพื่อให้เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.1.3 ภารกิจ

1. พัฒนานักเรียน ครูอาจารย์ และบุคลากรให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
2. มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความสามารถทางวิชาการ
3. มีการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและเป็นระบบ

2.1.4 พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถสู่มาตรฐานสากล เป็นเลิศทางด้านวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก มีคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข
2. พัฒนาสมรรถนะครูสู่ความเป็นมืออาชีพ
3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม
4. ประสานบริการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการพัฒนาการศึกษาทุกด้าน

2.1.5 กลยุทธ์ระดับองค์กรของโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์

1. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นคนเก่ง ดี มีความสุขและมีความเป็นไทย
2. ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการอย่างมีระบบ
3. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
4. ส่งเสริมและพัฒนาครูสู่มาตรฐานวิชาชีพ
5. ส่งเสริมและพัฒนาการใช้ทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้
6. ส่งเสริมและพัฒนาอาคารสถานที่บรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้
7. ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองชุมชน องค์กร ภาครัฐ และเอกชน

2.1.6 กติพนธ์ของโรงเรียน

เรียนดี สามัคคี มีวินัย

2.1.7 คติธรรมของโรงเรียน

นิมิตต์ สาธุรูปานันท์ กตัญญูกตเวทิตา (ความกตัญญูกตเวทิตา เป็นเครื่องหมายของคนดี)

2.1.8 สีประจำโรงเรียน

สีน้ำเงิน คือ ความมั่นคง เข้มแข็ง อดทน

สีเหลือง คือ การยึดมั่นในคุณธรรมที่เป็นหลักประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

สีแดง คือ ความกล้าหาญที่จะเผชิญปัญหาด้วยความมีสติรอบคอบ

2.1.9 พระพุทธรูปประจำโรงเรียน

หลวงปู่โง่น โสรโย พระพุทธรูปวิโมกข์ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้โรงเรียนมีพระพุทธรูปบูชาไว้สักการะเพื่อเป็นจุดรวมใจของนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน

หลวงปู่โง่น โสรโย แห่งวัดพระพุทธบาทเขารวก ตำบลวังหลุม อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จึงได้ออกแบบพระพุทธรูปที่สวยงาม หน้าตักกว้าง 29 นิ้ว ลักษณะของพุทธรูปเป็นศิลปผสมระหว่างสุโขทัย และ คันทราธิราช ซึ่งให้ชื่อว่าเป็นแบบ “คันทราธิราช” วัสดุที่ใช้เป็นโลหะผสมทองเหลืองภายในพระพุทธรูปได้บรรจุพระเครื่องชนิดต่าง ๆ ถึงร้อยแปดองค์ด้วยกัน และยังมีพระบรมสารีริกธาตุพระบรมธาตุบรรจุไว้อีกด้วย

ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงศึกษาธิการอาราธนาหลวงปู่โง่น โสรโย สร้างพระพุทธรูปขึ้นทุนเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2529 ซึ่งตรงกับวันมาฆบูชา เป็นจำนวน 1,250 องค์ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระพุทธรูปจำนวนนี้ พระองค์ท่านได้แจกไปตามโรงเรียนต่าง ๆ

จังหวัดราชบุรีได้รับพระพุทธรูปผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด นายพีระ บุญจริง จำนวน 50 องค์ โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์รับไว้บูชา 1 องค์ ผู้อำนวยการสุมาลี รัตนปราการ ได้ประดิษฐานไว้ ณ สวนวรรณคดี โดยวางศิลาฤกษ์ฐานพระพุทธรูป เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2529 และได้อัญเชิญพระพุทธรูปวิโมกข์ประดิษฐานที่ตึก ณ สวนวรรณคดี เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2529

2.1.10 ดอกไม้ประจำโรงเรียน

ดอกบัว หมายถึง ลูกราชโบราณเคราะห์ทุกคนเป็นผู้ที่มีความสุข เขือกเย็น บริสุทธิ์ เฉลียวฉลาด
อบรมสั่งสอนง่าย มีความอดทน และแข็งแรง

2.2 ความสำคัญของอินเทอร์เน็ต

2.2.1 ความหมายของอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า อินเทอร์เน็ต ไว้ดังนี้

อินเทอร์เน็ต หมายถึง ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แต่เป็นระบบเครือข่ายขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วย
เครือข่ายย่อยเป็นจำนวนมากมาย ที่ทำการเชื่อมต่อเข้าด้วยกันภายใต้มาตรฐานเดียวกัน จนเป็น
เครือข่ายขนาดใหญ่ที่สุดในโลก โดยคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในอินเทอร์เน็ตนั้น จะใช้มาตรฐานการสื่อสาร
หรือโปรโตคอลคือ TCP/IP

อินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อระบบต่างๆ จากทั่วมุมโลกเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น
สถาบันการศึกษา องค์กร หน่วยงานทั้งงานราชการและเอกชน ซึ่งมีข้อมูลมากมาย ที่สามารถนำมาใช้
ประโยชน์ได้

อินเทอร์เน็ตถูกพัฒนาโดยกระทรวงกลาโหมของสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 1969 ซึ่งหน่วยงานที่
ทำหน้าที่ดูแลเครือข่ายมีชื่อว่า ARPA (Advanced Research Project Agency) เครือข่ายคอมพิวเตอร์นี้
มีชื่อว่า อาร์พานีต เครือข่ายนี้สร้างขึ้นเพื่อการใช้งานทางด้านการทหาร โปรโตคอลที่ใช้มีชื่อว่า DARPA
ต่อมา ARPA ได้สร้างมาตรฐานในการเชื่อมต่อขึ้นใหม่ เพื่อให้คอมพิวเตอร์ต่างชนิดกันสามารถ
ติดต่อสื่อสารกันได้ จึงได้สร้างโปรโตคอลขึ้นมาใหม่ซึ่งใช้กันมาจนถึงปัจจุบัน คือ TCP/IP (Transmission
Control Protocol/Internet Protocol) และเมื่อปี ค.ศ. 1989 มีคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อในเครือข่ายมากขึ้น
จึงเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “อินเทอร์เน็ต”

2.2.2 พัฒนาการของอินเทอร์เน็ต

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมิได้เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยเฉพาเจาะจง แต่มีประวัติความเป็นมาและ
มีการพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การกำหนดของเครือข่ายอาร์พานีต ในปี พ.ศ. 2512 ก่อนที่
จะมีการก่อตัวเป็นระบบอินเทอร์เน็ตจนถึงทุกวันนี้ ระบบอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนามาจากอาร์พานีต
(ARPA Net) ซึ่งเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายใต้ความรับผิดชอบของอาร์พา (Advanced Research

Projects Agency) ในสังกัดกระทรวงกลาโหมของสหรัฐอเมริกา อาร์พาดในขั้นต้นเป็นเพียงเครือข่ายทดลองที่สร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนงานวิจัยทางด้านการทหาร และอาร์พาก็เป็นผลพวงจากการเมืองโลกในยุคสงครามเย็นระหว่างค่ายคอมมิวนิสต์และค่ายเสรีประชาธิปไตย

ในราวปี พ.ศ. 2510 นับเป็นช่วงเวลาแห่งความตื่นเครียดที่สุดของโลกเนื่องมาจากสถานะสงครามเย็นระหว่างประเทศในค่ายคอมมิวนิสต์และค่ายเสรีประชาธิปไตยทั่วไปต่างเล็งเห็นว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เหนือกว่าฝ่ายตรงข้ามจะเป็นกุญแจสำคัญที่สร้างความได้เปรียบ และสามารถนำชัยชนะให้กับประเทศของตนได้ ดังนั้นสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มเสรีประชาธิปไตยในขณะนั้นได้ดำเนินการก่อตั้งห้องปฏิบัติการเพื่อทำการทดลองและพัฒนาเทคโนโลยีอย่างเร่งด่วนในปลายปี พ.ศ. 2510 ห้องปฏิบัติการวิจัยในสหรัฐอเมริกาและในมหาวิทยาลัยใหญ่ ๆ ล้วนแล้วแต่มีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยติดตั้งอยู่ คอมพิวเตอร์ส่วนจะทำงานแยกกันโดยอิสระมีเพียงบางระบบเท่านั้นที่มีการสื่อสารระหว่างกันทางอิเล็กทรอนิกส์แต่ก็ด้วยความเร็วต่ำ การสื่อสารระหว่างคอมพิวเตอร์ในยุคนั้นยังต้องอาศัยการถ่ายโอนข้อมูลจากเครื่องลงสู่เทป หรือบัตรเจาะรูแล้วจึงนำเทปหรือบัตรเจาะรูนั้นไปใช้ยังอีกเครื่องหนึ่ง ห้องปฏิบัติการหลายแห่งได้ทำการพัฒนาระบบสื่อสารระหว่างคอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นหากแต่ยังไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีอยู่ในปัจจุบันปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่เชื่อมต่อเข้าด้วยกันเป็นเครือข่ายจะต้องอยู่ในสภาพทำงานได้ทุกเครื่อง หากมีเครื่องใดเกิดปัญหาและหยุดการทำงาน การสื่อสารก็จะไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะนำเครื่องที่เกิดปัญหานั้นออกจากเครือข่ายเสียก่อนซึ่งข้อจำกัดนี้ทำให้ระบบเครือข่ายไม่อยู่ในสภาพที่เชื่อถือได้ มีความยากลำบากในการควบคุมและดูแล

2.2.3 อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

การใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยได้เริ่มเมื่อประมาณปีพ.ศ. 2530 ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่เป็นแห่งแรก และสถาบันเทคโนโลยี แห่งเอเชียภายใต้โครงการร่วมมือระหว่างไทยและออสเตรเลียจะโทรศัพท์เชื่อมต่อเข้าสู่ระบบวันละ 2 ครั้ง โดยลักษณะการเชื่อมต่อเป็นการเชื่อมต่อโดยใช้สายโทรศัพท์ในการติดต่อกันเป็นครั้งคราว และใช้โมเด็มความเร็วเพียง 2,400 บิต/วินาทีเท่านั้นประเทศไทยได้เริ่มติดต่อกับอินเทอร์เน็ตโดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ในปีถัดมาทางเนคเทคซึ่งในขณะนั้นอยู่ภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน(ชื่อเดิมในขณะนั้น) ได้จัดสรรทุนดำเนินโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยแบ่งโครงการออกเป็น 2 ระยะ สำหรับการดำเนินงาน ในระยะแรกเป็นการเชื่อมโยงระหว่าง 4 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และในระยะที่สองเป็นการเชื่อมต่อสถาบันที่เหลือ ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมาธิราช สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีในขณะนั้น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ กิติมา เพชรทรัพย์ [4] ต่อมาเมื่อธันวาคม ปี พ.ศ. 2534 คณะทำงานของเนคเทคได้ร่วมกับกลุ่มอาจารย์และนักวิจัย จากสถาบันอุดมศึกษาได้ก่อตั้งกลุ่ม NEW Group (NECTEC e-Mail Working Group) เพื่อประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยยังคงอาศัยสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเป็นทางออกสู่อินเทอร์เน็ตผ่านทางออสเตรเลีย ต่อมาปี พ.ศ. 2535 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตโดยสมบูรณ์เป็นครั้งแรก โดยมีความเร็ว 9,600 บิต/วินาที และต่อมาศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ(NECTEC) ก็เชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ของสถาบันการศึกษาภายในประเทศเพื่อให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยเครือข่ายนี้ มีชื่อว่า “ไทยสาร” (วาสนา สุขกระสานติ) [5]

ไทยสารเป็นเครือข่ายเพื่อการศึกษาและการวิจัยที่ใช้งบประมาณอุดหนุนจากรัฐ ดังนั้นจึงต้องเป็นไปภายใต้ข้อบังคับของกฎหมายด้านการสื่อสารจึงไม่สามารถให้นิติบุคคลอื่นร่วมใช้เครือข่ายได้แต่อย่างมีกลุ่มผู้ต้องการใช้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก เพื่อใช้ บริการการสื่อสารข้อมูลที่ทันสมัยและติดต่อเชิงพาณิชย์ดังนั้น ในปัจจุบันจึงมีบริการอินเทอร์เน็ตจากภาคเอกชนหลายบริษัทที่เปิดให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่เอกชนและบุคคลทั่วไปที่นิยมเรียกกันว่า ISP (Internet Service Providers) หลายราย เช่น ศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตแห่งประเทศไทย (Internet Thailand) บริษัทเคเอสซีคอมเมอร์เชียลอินเทอร์เน็ตจำกัด (Internet KSC) บริษัทล็อกซเลีย์อินฟอร์เมชันจำกัด (Lox info) กิดานันท์ มลิทอง [6]

อินเทอร์เน็ตกับประเทศไทยได้มีจุดเริ่มต้นมาจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างมหาวิทยาลัยหรือที่เรียกว่า แคมปัสเน็ตเวิร์ก (Campus Network) เครือข่ายดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) จนกระทั่งได้เชื่อมต่อเข้าสู่ อินเทอร์เน็ตโดยสมบูรณ์ เมื่อเดือนสิงหาคมปี พ.ศ. 2535

ต่อมาเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2535 สำนักวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เข้าร่วมจรสื่อสาร ความเร็ว 9600 บิตต่อวินาที จากการสื่อสารแห่งประเทศไทยเพื่อเชื่อมต่อเข้าสู่อินเทอร์เน็ตที่บริษัทยูไนเต็ดเทคโนโลยี ประเทศสหรัฐอเมริกา ภายใต้ข้อตกลงกับเนคเทค ในการพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อร่วมใช้วงจรสื่อสาร จนกระทั่งในเดิธันวาคมปีเดียวกันมีหน่วยงาน 6 แห่งที่เชื่อมต่อแบบออนไลน์โดยสมบูรณ์ ได้แก่ เนคเทค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เครือข่ายที่ได้ก่อตั้งขึ้นนี้มีชื่อเรียกว่า ไทยสาร (ThaiSarn) ย่อมาจาก Thai Social / Scientific, Academic and Research Network หรือไทยสารอินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2536 เนคเทคได้เข้าร่วมจรสื่อสารความเร็ว 64 กิโลบิตต่อ

วินาทีจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยเพื่อเพิ่มความสามารถในการขนส่งข้อมูล ทำให้ประเทศไทยมีวงจรสื่อสารระหว่างประเทศที่ให้บริการแก่ผู้ใช้ไทยสารอินเทอร์เน็ต 2 วงจร ในปัจจุบันวงจรเชื่อมต่อไปต่างประเทศที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเนคเทคได้รับการปรับปรุงให้มีความเร็วสูงขึ้นตามลำดับ (รัตนภรณ์ นະขาว) [7]

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้แปรเปลี่ยนสภาพไปจากเครือข่ายเพื่อการวิจัยไปเป็นเครือข่ายแบบมวลชนที่มีผู้ใช้แทบทุกกลุ่มกระจายอยู่ทั่วโลก คอมพิวเตอร์ที่เป็นโฮสต์ในอินเทอร์เน็ตมีหลายชนิดนับตั้งแต่เครื่องพีซี เครื่องโน้ตบุ๊ก มินิคอมพิวเตอร์ เครื่องเมนเฟรมจนถึงซูเปอร์คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นเครื่องมือสื่อสารในยุคใหม่ของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ และเป็นเครือข่ายที่มีขอบเขตครอบคลุมไปทั่วทุกมุมโลก จนกระทั่งกล่าวได้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายแห่งยุค “Globalization” ที่เชื่อมโลกเข้าเป็นหนึ่งเดียวกัน

2.2.4 บทบาทและการบริการของอินเทอร์เน็ต

กล่าวได้ว่า “อินเทอร์เน็ต” เป็นอุบัติการณ์ครั้งสำคัญของสังคมโลก ในช่วงรอยต่อระหว่างศตวรรษ ปัจจุบันหลักที่ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็น “ปรากฏการณ์” (Phenomenon) ของยุคสมัย (วาสนา สุขกระสานดี) [8] ประกอบด้วย

1. อินเทอร์เน็ตเป็นการใช้เทคโนโลยีเครือข่าย TCP/IP (Transmission Control Protocol/ Internet Protocol) ที่ใช้งานง่าย ทำให้ประชาชนทั่วไปใช้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์
2. อินเทอร์เน็ตเป็น “เครือข่ายแห่งเครือข่าย” (Network of Networks) ทำให้เกิดการเชื่อมโยงกันอย่างเสรีโดยไม่มีการปิดกั้น
3. จุดดึงดูดของอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่และสืบค้นข้อมูลผ่านระบบ World Wide Web (WWW) ทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถเผยแพร่ข้อมูลของตนเองต่อโลกได้ง่ายพอๆ กับการสืบค้นข้อมูลโดยใช้ระบบทะเบียนที่อยู่ (Uniform Resource Locator: URL) และ Search Engines ต่าง ๆ
4. การสื่อสารผ่านระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail หรือ e-Mail) เป็นการปฏิวัตรบบการสื่อสารทั่วโลกด้วยความเร็วและความแม่นยำ
5. การแลกเปลี่ยนสาระความรู้ผ่านระบบ Bulletin Board และ Discussion Groups ต่างๆ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างกว้างขวางและทั่วถึงมากขึ้น
6. เทคโนโลยีของการรับส่งข้อมูลผ่านระบบ File Transfer Protocol (FTP) ทำให้การรับส่งข้อมูลตั้งแต่เอกสาร 1 หน้าไปจนถึงหนังสือทั้งเล่มเป็นไปได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และประหยัด
7. พัฒนาการทางเทคโนโลยีของอินเทอร์เน็ตยังกำหนดแนวโน้มต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เช่น การใช้ Internet Phone การประชุมทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

8. อินเทอร์เน็ตเป็นการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 2 ในรูปแบบของ “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” (Electronic Commerce) และเป็นเครื่องมือชิ้นสำคัญ ที่จะเปิดโลกทัศน์ใหม่ในวงการศึกษา การค้าขาย

นอกจากความสะดวกและง่ายต่อการใช้แล้วยังเป็นสภาพแวดล้อมที่อาจมีผลทางจิตวิทยาให้ผู้ใช้งานหาข้อมูลลึกลงไปเป็นชั้นๆ ด้วยคุณสมบัติของ Web Browser ในอินเทอร์เน็ตจากคุณสมบัติและปัจจัยต่าง ๆ ที่อินเทอร์เน็ตมีให้แก่ผู้ใช้นั้น เป็นโอกาสในการนำมาใช้ประโยชน์กับชีวิตในรูปแบบต่างๆ กล่าวโดยรวมแล้วสาระสำคัญของบทบาทอินเทอร์เน็ตต่อการดำเนินชีวิต มีประเด็น ดังต่อไปนี้

1. เปิดโอกาสให้ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และบุคคล สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลาย หรืออีกนัยหนึ่งมี “ห้องสมุดโลก” (Library of the World) เพียงปลายนิ้วสัมผัสโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลา (Anywhere & Anytime) โดยอาจารย์อาจจะเตรียมการสอนได้สมบูรณ์ขึ้น ในขณะที่นักเรียน นักศึกษา สามารถค้นคว้าหาข้อมูลได้สะดวกและหลากหลายมากขึ้น บุคคลหรือหน่วยงานที่อยู่ห่างไกล ทุกกันดาร ขาดแหล่งห้องสมุดที่ดี สามารถก้าวกระโดดในการหาข้อมูล ข่าวสารและความรู้ได้อย่างเท่าเทียมมากยิ่งขึ้น สามารถศึกษาค้นคว้าความรู้ ข้อมูลการรักษาสิ่งแวดล้อมของ US-EPA จาก Library of Congress ของรัฐสภาอเมริกัน (<http://www.lcweb.loc.gov>) หรือจากห้องสมุดต่างๆ ได้ทั่วโลกสามารถร่วมกันผลิตข้อมูลในแขนงต่างๆ อาทิเช่น ข้อมูลพันธุ์พืชของสิ่งแวดล้อม ข้อมูลศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่นทั่วโลกในขณะเดียวกันก็สามารถทำการเผยแพร่ผลงานหรือบทความที่มีประโยชน์

2. เปลี่ยนบทบาทของครูและนักเรียน นักศึกษา การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้จะทำให้บทบาทของครูปรับเปลี่ยนไปจากการเน้นความเป็น “ผู้สอน” มาเป็น “ผู้แนะนำ” (Facilitator) มากขึ้น ในขณะที่กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาจะเป็นการเรียนรู้ “เชิงรุก” มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากฐานข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยบวกที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนและค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Learning) ได้สะดวกรวดเร็วและมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามมีความจำเป็นที่จะต้องตระหนักว่าบทบาทและรูปแบบที่จะปรับเปลี่ยนไปนี้จะต้องมีการเตรียมการที่ดีควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วน of ครูที่จะต้องวางแผนการ “ชี้แนะ” ให้รัดกุมเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพดีขึ้น จากการเรียนตามครูสอน (Passive Learning) มาเป็นการเรียนรู้วิธีเรียน (Learning How to Learn) และการเรียนด้วยความอยากรู้ (Active Learning) อย่างมีประสิทธิภาพ

3. พัฒนาการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนและบุคคลกับหน่วยงานผลสืบเนื่องจากการที่อินเทอร์เน็ตสามารถให้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็วและง่ายในการใช้ทำให้เกิดการสื่อสาร (Communications) เพิ่มมากขึ้น ทั้งที่เป็นการสื่อสารระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และระหว่างบุคคลกับบุคคลหรือหน่วยงาน ปัจจุบันคณาจารย์หลายท่านใช้อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อกลางในการให้การบ้าน และตรวจส่งคืนการบ้าน การปรึกษาหารือกับครูและเพื่อนนักเรียนในเชิงวิชาการ บุคคลติดต่อกันหรือใช้ติดต่อกันระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงาน ตลอดจน

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	
วันที่.....	22 ต.ค. 2555 13
เลขทะเบียน.....	248009
เลขเรียกหนังสือ.....	

การติดต่อกับเพื่อน ชาวต่างชาติมีโอกาสมากขึ้น และยังสามารถใช้คุยโต้ตอบกันได้ทางอินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสารได้ เช่น โปรแกรม Chat, ICQ, Pirch, IRC ซึ่งสามารถใช้คุยโต้ตอบกันได้ และสามารถใช้งานได้สะดวกรวดเร็ว

2.2.5 ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต

ดังจะเห็นได้ว่าเราสามารถใช้บริการจากอินเทอร์เน็ตได้หลายอย่าง อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์มากมายหลายด้านแต่ละจะขอยกมากล่าวเพียง 3 ด้าน คือ ด้านของบุคคลและสังคมในด้านการศึกษาและในด้านธุรกิจ ในด้านบุคคลและสังคมนั้น เครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว โดยผ่านบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ได้กล่าวมาแล้ว ตัวอย่างเช่น คุณอาจจะพิมพ์จดหมายฉบับหนึ่งส่งถึงเพื่อนที่อยู่ประเทศอังกฤษ และในขณะเดียวกันคุณก็อาจจะส่งจดหมายฉบับนั้น ถึงเพื่อนที่อยู่ประเทศสหรัฐอเมริกาและที่อยู่ออสเตรเลีย พอพิมพ์จดหมายเสร็จก็กดปุ่มเพียงปุ่มเดียวก็สามารถส่งถึงเพื่อนสามคนได้พร้อมกันเลย จดหมายนี้จะไปอยู่ในสามประเทศนั้นในเวลาใกล้เคียงกันอาจจะใช้เวลาเพียงไม่กี่นาทีก็ไปถึงแล้ว และหากเพื่อนคนใดคนหนึ่งนั้นอยากจะตอบจดหมายก็ตอบได้ภายในเวลารวดเร็วได้เช่นเดียวกัน จดหมายคุณส่งไปแล้วก็สามารถที่จะเก็บเอาไว้เพื่อที่จะเป็นหลักฐานหรือจะลบทิ้งก็ได้ จะเห็นได้ว่าทำให้ความรู้สึกว่าโลกเรานี้แคบลงมากก็เป็นทางด้านของบุคคลและสังคม สำหรับด้านของการศึกษานั้นเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็ทำให้การค้นหาข้อมูลที่ต้องการจากแหล่งข้อมูลที่อยู่ห่างไกลเป็นไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็วข่าวสารข้อมูลที่ได้รับก็ไม่จำกัดอยู่ในวงแคบเหมือนกับการที่ต้องเข้าไปในห้องสมุดเพื่อต้องการทราบข้อมูลที่ต้องการแต่ในห้องสมุดนั้นไม่มี แต่ห้องสมุดที่ต่างประเทศก็สามารถจะค้นคว้าได้ อาจจะกล่าวว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นช่วยเปิดโลกทัศน์ในการเรียนรู้ ทำให้เกิด การเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุดหรือบางคนอาจจะบอกว่า เป็นการศึกษาตลอดชีวิต นอกจากนั้นยังทำให้ระบบการเรียนการสอนนั้นเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น มีการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) มาประกอบการเรียนการสอนโดยผ่านบริการสารสนเทศไทยแมงมุมอันนี้ ถ้าถามว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์คืออะไรนั้น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะผสมผสานเนื้อหาในหลากหลายรูปแบบ ทำให้สิ่ง ๆ นั้นมีความน่าสนใจกับผู้อ่าน ตัวอย่างถ้าหนังสือประวัติบุคคลสำคัญนั้นนอกจากจะมีเนื้อความเขียนถึงแล้วก็อาจจะมีภาพเป็นภาพวีดิโอก็ได้หรืออาจมีเสียงของบุคคลนั้นมาประกอบ หนังสือที่เกี่ยวกับชีวิตสัตว์ป่าก็อาจจะมีภาพยนตร์ที่สะท้อนถึงชีวิตสัตว์ป่าเหล่านั้นจริง ๆ อยู่ด้วยหนังสือทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก็อาจจะ เป็นวีดิทัศน์เกี่ยวกับการสาธิต การทดลองมาประกอบหรืออะไรที่เกี่ยวข้องมาประกอบให้เห็นที่ไม่ใช่แค่ตัวหนังสือหรือภาพนิ่ง ก็จะทำให้การเรียนรู้นี้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและในปัจจุบันนี้สถาบันการศึกษาหลายแห่งโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาก็ได้พยายามที่จะนำเอาเครือข่ายคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการสอนในลักษณะที่มีการประชุมทางไกลผ่านทางคอมพิวเตอร์ เพื่อให้อาจารย์และกลุ่มผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้โดยการค้นคว้าทาง

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์อย่างนี้เป็นต้น ก็จะช่วยให้เป็นผลการเปิดความเสมอภาคทางการศึกษา สำหรับผู้ที่อยู่ห่างไกลมีโอกาสได้เรียนเหมือนผู้ที่อยู่ในเมือง (ถนอมพร เลหาจรัสแสง) [8]

ประโยชน์ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในด้านของธุรกิจ เช่นเดียวกันในปัจจุบันนี้มีธุรกิจหลายประเภท ที่ดำเนินการทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ มีการโฆษณาขายสินค้า มีการสั่งซื้อสินค้า มีการจองตั๋วเครื่องบินหรือจองตั๋วภาพยนตร์ หรือแม้กระทั่งการสั่งอาหารทางอินเทอร์เน็ต แล้วหากจะต้องมีการชำระเงินก็ใช้บัตรเครดิตได้ ก็จะเห็นว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นได้ เข้ามามีส่วนสำคัญในชีวิตประจำวันมากขึ้นเรื่อย ๆ (พันธ์ศักดิ์ ศรีทรัพย์) [9]

ข่าวสารทางการศึกษาซึ่งเป็นข้อมูลทั้งในอดีตและปัจจุบัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกเก็บเป็นแฟ้มไว้ในรูปของฐานข้อมูล ดังนั้นการเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารจากเครือข่ายต่าง ๆ ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้สะดวกและรวดเร็ว ผู้ใช้ยังสามารถติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับผู้ใช้คอมพิวเตอร์เครื่องอื่น ๆ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อีกด้วย ซึ่งจะเห็นประโยชน์ของทางอินเทอร์เน็ตได้หลายด้าน

ประโยชน์ด้านแรก คือ ด้านส่งข้อมูลข่าวสารหรือการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) ซึ่งปัจจุบันมีผู้ใช้เป็นจำนวนมากจะใช้ในการส่งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่อกันเปรียบเสมือนกับการส่งจดหมายทางไปรษณีย์ แต่การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะสะดวกรวดเร็วกว่ามาก และยังประหยัดเวลาในการส่งข้อมูลด้วย สามารถส่งข้อมูลที่เป็นประเภทข้อความ หรือข้อมูลประเภทรูปภาพได้อีกด้วยจะมีการติดต่อระหว่างนักศึกษากับครูอาจารย์ หรือนักศึกษากับนักศึกษาด้วยกัน สามารถส่งได้ทั่วประเทศและต่างประเทศทั่วโลก และยังสามารถสืบค้นข้อมูล หรือค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลต่าง ๆ หรือข้อมูลทางการศึกษา และในทางศึกษายังสำคัญมาก คณาจารย์และนักเรียน ที่ด้วยโอกาสอันเนื่องมาจากห่างไกลในถิ่นทุรกันดาร ขาดแหล่งห้องสมุดที่ดี สามารถหาข้อมูลและความรู้ได้เพราะในปัจจุบันการศึกษามุ่งเน้น การพัฒนาทรัพยากรเป็นหลัก ประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจกับการจัดการศึกษา โดยเน้นการสร้างภูมิปัญญาของแต่ละสังคมให้มีศักยภาพ ปัจจุบันการศึกษาต้องก้าวไปสู่การศึกษาโลกแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ และการติดต่อสื่อสารมาใช้เป็นอย่างมาก เพื่อเข้าสู่การศึกษายุคโลกาวิวัฒน์ สามารถทำงานในด้านการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลของระบบอินเทอร์เน็ตก็คือ การใช้ถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลจากที่หนึ่งเพื่อนำไปเก็บไว้ยังอีกที่หนึ่ง โดยผ่านอินเทอร์เน็ต (เรียกว่า FTP) เช่นผู้ใช้ที่นิยมถ่ายโอนแฟ้มบรรจุโปรแกรมประเภทฟรีแวร์(Freeware) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ผู้สร้าง หรือเจ้าของยอมให้นำไปใช้ได้โดยไม่คิดมูลค่าของโปรแกรมหรือถ่ายโอนแฟ้มภาพต่าง ๆ จากคอมพิวเตอร์ มาใช้งานในประเทศมาใช้งาน การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้นั้น ทำให้สะดวกต่อการใช้งานคอมพิวเตอร์มากขึ้น

และยังสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการศึกษาผ่านทางระบบที่เรียกว่า World Wide Web หรือที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า WWW ที่สำคัญคือ ด้านการเรียนการสอนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการให้ข้อมูลข่าวสารทางการศึกษาผ่านทางเว็บ ปัจจุบันนี้ โรงเรียน สถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นิยมนำข้อมูล ทางการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาเผยแพร่เว็บเพื่อให้นักศึกษาเข้ามาศึกษาได้ตลอดเวลา บนเว็บของโรงเรียน สถาบันการศึกษา หรือมหาวิทยาลัยนั้น ๆ คณาจารย์ และนักเรียนที่ด้อยโอกาส อันเนื่องจากห่างไกล ทุรกันดาร ขาดแหล่งห้องสมุดที่ดี สามารถหาข้อมูลและความรู้ได้ ซึ่งทุกคนสามารถเข้าไปดูข้อมูลได้ โดยจำเป็นที่จะต้องเป็นนักศึกษาของสถาบันนั้นนอกจากนี้ยังสามารถใช้ในงานบริการด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริการลงทะเบียนของนักศึกษาผ่านทางอินเทอร์เน็ต สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการให้บริการลงทะเบียนของนักศึกษาผ่านทางอินเทอร์เน็ต คือ ทางเว็บของมหาวิทยาลัย ปัจจุบันนี้ โรงเรียน สถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หลายแห่งที่มีการให้นักศึกษาทำการลงทะเบียนผ่านทางบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อความสะดวกรวดเร็วของนักศึกษาและเจ้าหน้าที่ และยังสามารถนำมาให้บริการอื่น ๆ ไว้อีกด้วย (ถนอมพร ดันพิพัฒน์) [10]

2.2.6 จุดหมายในการใช้อินเทอร์เน็ต

การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น จำเป็นต้องมีจุดหมายในการใช้งานอย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตสามารถนำไปใช้งานในด้านต่าง ๆ มากมาย

2.2.7 ภัยที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้อินเทอร์เน็ต

ภัยที่อาจเกิดกับบุตรหลานจากการใช้อินเทอร์เน็ตอาจแบ่งออกเป็น 2 กรณีใหญ่ ๆ คือ [11]

1. ภัยที่เกิดจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ข้อมูลประเภทที่ก่อให้เกิดความรุนแรง ข้อมูลประเภทสื่อบลามก อนาจาร เช่น ผู้ปกครองคงไม่ต้องการให้บุตรหลานค้นหาวีธีทำระเบิดในอินเทอร์เน็ต และทดลองนำมาใช้หรือดูวิดีโอโป๊บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจุบันสามารถทำได้ง่ายดาย

2. ภัยที่เกิดจากการติดต่อกับคนแปลกหน้าซึ่งมีเจตนาที่จะหลอกลวงหรือต้องการข้อมูลส่วนตัว บางประการเพื่อการกระทำอันมิชอบดังนั้นสิ่งที่ผู้ปกครองควรทำเมื่อบุตรหลานใช้อินเทอร์เน็ต คือ

- ติดตั้งคอมพิวเตอร์ไว้ในที่สาธารณะบ้าน เพื่อที่จะทราบว่าบุตรหลานของท่านกำลังทำอะไร และควรแสดงให้เห็นว่าท่านสนใจในสิ่งที่เขากำลังทำ

- ส่งเสริมให้การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นกิจกรรมร่วมภายในครอบครัว ผู้ปกครองควรใช้เวลาบางส่วนใช้อินเทอร์เน็ตร่วมกับบุตรหลาน ในกรณีที่ไม่มีทราบวิธีการใช้ ควรให้บุตรหลานสอนให้

- จำกัดเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อไม่ให้บุตรหลานของท่านใช้เวลานานเกินไปในการใช้ Internet จนกระทั่งไม่สนใจกิจกรรมต่างๆ รอบข้าง เป็นต้นว่า การเล่นกีฬา กับเพื่อน ๆ

- ใส่ใจกับเกมที่บุตรหลาน Download หรือเล่นผ่านทางอินเทอร์เน็ตเนื่องจากบางเกมอาจมีภาพหรือเนื้อหาสาระที่ไม่เหมาะสม
- ตรวจสอบค่าโทรศัพท์และหมายเลขที่โทร เนื่องจากการใช้อินเทอร์เน็ตบางครั้งอาจมีการเก็บเงินโดยคิดจากค่าโทรศัพท์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ในส่วนที่เป็นข้อมูลหรือภาพลามกอนาจาร
- สนับสนุนให้บุตรหลานรู้จักเลือกศึกษาเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเตือนให้ทราบถึงภัยที่อาจเกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ต
- สอนให้บุตรหลานทราบถึงวิธีการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย และห้ามดูค่า แต่ให้คำปรึกษาเมื่อบุตรหลานพบปัญหาที่ทำให้ไม่สบายใจหรือไม่สามารถตัดสินใจได้
- ศึกษาและใช้ Blocking/Filtering Software เพื่อทำการป้องกันข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

2.2.8 ข้อควรคำนึงในการใช้อินเทอร์เน็ต

The Cybersmart Program ได้เสนอข้อควรคำนึงพื้นฐานในการใช้ฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ตไว้ ซึ่งเกี่ยวข้องกัน 5 ปัจจัย ได้แก่ รัชนีกร ทองสุคติ [12]

1. ความปลอดภัย (Safety) เมื่อนักเรียนนักศึกษากำลังใช้ฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนต้องการรู้สึกมั่นใจในความปลอดภัยและรู้ถึงวิธีการที่จะรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยและรู้สึกไม่สบายใจในขณะที่ใช้ กฎของความปลอดภัยในขณะที่ใช้อินเทอร์เน็ตก็คือ (1) ต้องไม่ให้ข้อมูลส่วนตัวแก่คนที่ไม่รู้จัก (2) ผู้สอน/ผู้ปกครองต้องกำหนดข้อห้ามในการใช้อินเทอร์เน็ตหรือฐานข้อมูล เช่น ฐานข้อมูลประเภทใดบ้างที่ไม่ควรเข้า สถานที่ และเวลาที่ใช้และ (3) ต้องมีการพูดคุยระหว่างผู้เรียน-ผู้สอน ผู้ปกครอง-บุตรหลาน เกี่ยวกับประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์
2. มารยาทการใช้ (Manners) ผู้ใช้ต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเป็นข้อมูลที่มีพลังอำนาจทั้งทางบวกและลบ ดังนั้นผู้ใช้ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับมารยาททางจริยธรรมในโลกของอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งก็ไม่ได้ต่างไปจากสังคมโลกที่ต้องมีมารยาทในการพูดคุยกัน
3. การโฆษณาและการป้องกันสิทธิส่วนบุคคล (Advertising and Privacy Protection) ผู้ใช้โดยเฉพาะเยาวชนแยกแยะได้ยาก ระหว่างข้อมูล (Information) การโฆษณา (Advertisement) และการบันเทิง (Entertainment) ผู้ใช้จำเป็นต้องเลือกใช้ข้อมูลให้เป็นที่ว่า ข้อมูลเท็จหรือจริงหรือคลุมเครือโดยครู/ผู้ปกครองต้องสอนทักษะที่จำเป็น ได้แก่ การอ่านและตีความ ความมีเหตุผล และเป็นผู้รู้เรื่องราวรอบๆ ตัวติดตามข่าวสารต่างๆ อยู่เสมอ ครูควรฝึกให้นักเรียนได้แยกแยะว่า อะไรคือโฆษณา โดยให้พิจารณาถึงเทคนิคการโฆษณาเช่นความยากง่ายในการแยกแยะ ภาษา-กราฟฟิกที่ใช้
4. การวิจัย (Research) เนื่องจากข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีมากมายทำอย่างไรผู้เรียนจะเลือกใช้ข้อมูลที่เหมาะสมและถูกต้อง ผู้ใช้ต้องรู้จักแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ โดยที่ครู-นักเรียนอาจต้องมาทำความเข้าใจแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมไว้โดยกลุ่มงานที่ไว้ใจได้ เช่น American Library Association, America Links Up, The Nationwide Internet Education Program

5. เทคโนโลยี (Technology) สิ่งที่ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งพิเศษคือ ความง่ายและสะดวกในการใช้ ผู้เรียนควรเรียนรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ซึ่งรวมถึงอินเทอร์เน็ตคืออะไร อะไรคือ WWW เราสามารถติดต่อหรือใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไร และอะไรคืออนาคตของอินเทอร์เน็ตเป็นต้น

2.2.9 การใช้อินเทอร์เน็ตด้านการศึกษา

คุณลักษณะที่สำคัญในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการศึกษา ดังนี้

1. การติดต่อสื่อสารในการเรียนการสอน การใช้เป็นระบบสื่อสารส่วนบุคคลบนอินเทอร์เน็ต มีอิเล็กทรอนิกส์เมลล์หรือเรียกย่อ ๆ ว่า อีเมลล์ (e-Mail) เป็นระบบที่ทำให้การสื่อสารเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ละบุคคลจะมีผู้จดหมายเป็นของตนเองสามารถส่งข้อความถึงกันผ่านในระบบนี้โดยส่งไปยังผู้จดหมายของกันและกันนอกจากนี้ยังสามารถประยุกต์ไปใช้ทางการศึกษาได้

2. ระบบข่าวสารบนอินเทอร์เน็ตมีลักษณะเหมือนกระดานข่าวที่เชื่อมโยงถึงกันทั่วโลกทุกคนสามารถเปิดกระดานข่าวที่ตนเองสนใจหรือสามารถส่งข่าวสารผ่านกลุ่มข่าวบนกระดานเพื่อโต้ตอบข่าวสารกันได้

3. การสืบค้นข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตมีแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่สามารถเชื่อมโยงกัน และติดต่อกับห้องสมุดทั่วโลกทำให้การค้นหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพหมายถึงสามารถค้นหาและได้มาซึ่งข้อมูลโดยใช้เวลาอันสั้นโดยเฉพาะบนอินเทอร์เน็ตจะมีคำหลัก (Index) ไว้ให้สำหรับการสืบค้นที่รวดเร็ว

4. ฐานข้อมูลเครือข่ายใยแมงมุม (World Wide Web) เป็นฐานข้อมูลแบบเอกสาร (Hypertext) และแบบมีรูปภาพ (Hypermedia) จนมาในปัจจุบันฐานข้อมูลเหล่านี้ได้พัฒนาขึ้นจนเป็นแบบมัลติมีเดีย (Multimedia) ซึ่งมีทั้งข้อความ รูปภาพ วิดีทัศน์ และเสียงผู้ใช้เครือข่ายนี้สามารถสืบค้นกันได้จากที่ต่างๆ ทั่วโลก

5. การพูดคุยแบบโต้ตอบหรือคุยเป็นกลุ่ม บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถเชื่อมต่อกันและพูดคุยกันได้ด้วยเวลาจริง ผู้พูดสามารถพิมพ์ข้อความโต้ตอบกันได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดบน เครือข่าย

6. การส่งถ่ายข้อมูลระหว่างกันแบบ FTP (Files Transfer Protocol) คือ สามารถที่จะทำการโอนย้ายถ่ายเทข้อมูลระหว่างกันเป็นจำนวนมากๆ ได้ โดยส่งผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้สะดวกต่อการรับ-ส่งข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันโดยไม่ต้องเดินทางและข่าวสารถึงผู้รับได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

7. การใช้ทรัพยากรที่ห่างไกลกัน ผู้เรียนอาจเรียนอยู่ที่บ้านและเรียกใช้ข้อมูลที่เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้ และยังสามารถขอใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ในต่างสถานศึกษาได้ e-Mail เป็นบริการในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สำคัญที่มีผู้นิยมใช้บริการกันมากที่สุด สามารถส่งตัวอักษร ข้อความ แฟ้มข้อมูล ภาพ เสียง ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไปยังผู้รับ อาจจะเป็นคนเดียวหรือกลุ่มคนโดยทั้งที่ ผู้ส่งและผู้รับเป็นผู้ใช้ที่อยู่ในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เดียวกัน ช่วยให้

สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้ทั่วโลก มีความสะดวก รวดเร็ว และสามารถสื่อสารถึงกันได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผู้รับจะอยู่ที่ไหน จะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์อยู่หรือไม่ เพราะไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์จะเก็บข้อความเหล่านั้นไว้ เมื่อผู้รับเข้าสู่ระบบเครือข่ายเขาก็จะเห็นข้อความนั้นรออยู่แล้ว ความสะดวกเหล่านี้ทำให้นักวิชาการ สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารถึงกันและกัน นักศึกษาสามารถปรึกษาหรือฝึกฝนทักษะกับอาจารย์ หรือเพื่อนนักศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึง เวลาและระยะทาง โดยผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ไม่ว่าจะอยู่ตรงส่วนใดของมุมโลกไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อประเภทหนึ่งที่เหมาะสมในการเรียนรู้ และช่วยขจัดปัญหาในเรื่องของเวลา และระยะทาง ผู้เรียนจะรู้สึกอิสระ และกล้าแสดงออกมากกว่าปกติ ตลอดจนสามารถเข้าถึงผู้เรียน เป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี

ในยุคสารสนเทศดังเช่นปัจจุบันระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการสื่อสารที่ทันสมัยรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญ ดังนี้

1. ทำให้การให้การติดต่อสื่อสารทั่วโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วทันที ระยะทางไม่เป็นอุปสรรค
2. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถส่งจดหมายถึงผู้รับที่ต้องการได้ตลอดเวลา
3. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถส่งจดหมายถึงผู้รับหลาย ๆ คนได้ในเวลาเดียวกัน โดยไม่ต้องเสียเวลาส่งให้ทีละคน กรณีนี้จะใช้กับจดหมายที่เป็นข้อความเดียวกัน
4. การส่งจดหมายทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ช่วยประหยัดเวลาในการเดินทางไปส่งจดหมายถึงผู้ไปรษณีย์ หรือที่ทำการไปรษณีย์ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการส่ง
5. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์นั้น ผู้รับจดหมายสามารถเรียกอ่านจดหมายได้ตลอดเวลาตามสะดวก โปรแกรมของไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์จะแสดงให้เห็นทราบว่าในผู้จดหมายของผู้รับ มีจดหมายกี่ฉบับ มีจดหมายที่อ่านแล้ว และยังไม่ได้เรียกอ่านกี่ฉบับ เมื่ออ่านจดหมายฉบับใดแล้ว หากต้องการลบทิ้ง ก็ สามารถเก็บข้อความไว้ในรูปของแฟ้มข้อมูลได้ หรือจะพิมพ์ออกมาลงกระดาษก็ได้เช่นกันหรืออาจแก้ไขข้อความบางอย่างในจดหมายนั้น จากจอภาพแล้วส่งต่อไปยังผู้อื่นได้ด้วย
6. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถที่จะถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล แนบไปกับจดหมายถึงผู้รับได้
7. ทำให้การแลกเปลี่ยนข่าวสารเป็นไปได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทันเวลา และทันเหตุการณ์จาก ความสำคัญของไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้อย่างคุ้มค่าทำให้ในปัจจุบันไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ แทบจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานทุกแห่งทั่วโลกและในที่สุดเมื่อทุกบ้านมีคอมพิวเตอร์ใช้สมาชิกในชุมชนโลก สามารถติดต่อผ่านทางคอมพิวเตอร์การทำงานตามสำนักงาน หรือสถานที่ต่าง ๆ จะถูกเปลี่ยนไปสู่การทำงานที่บ้านมากขึ้น โดยการรับส่งงานทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสร้างฟอร์ม e-Mail เพื่อความสะดวกในการส่งข้อมูล (ไพรัช รัชพงษ์ และ พิเชษฐ์ คุรงค์เวจจน์) [13]

2.2.10 การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา

การใช้งานอินเทอร์เน็ตมีอยู่หลากหลายรูปแบบ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของผู้เรียนและผู้สอนได้หลายรูปแบบทั้งการศึกษาในระบบปิดและศึกษาทางไกล ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมความรู้และแนวคิด โดยการศึกษาเอกสาร บทความ จากหนังสือ วารสาร และจากการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวกับการนำบริการประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน ดังนี้

1. บริการเวิลด์ไวด์เว็บ หรือที่เรียกกันสั้นๆ ว่า “เว็บ” (Web) เป็นบริการที่มีผู้นิยมใช้กันมาก เพราะนอกจากเป็นบริการสืบค้นข้อมูลแล้ว ยังเป็นที่ที่เป็นแหล่งรวมบริการอื่นๆ อีก เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนแฟ้ม กลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและสนทนา การค้นหาแฟ้ม เป็นต้น ดังนั้น เราจึงสามารถนำเว็บมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1.1 เป็นแหล่งข้อมูลความรู้ข่าวสารสารสนเทศทั่วไป มีแหล่งข้อมูลมากมายหลายประเภท ครูผู้สอนอาจจะใช้ค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของตนเอง เช่น ค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่สอนเพิ่มเติม แล้วนำมาถ่ายทอดหรือหรือมอบหมายงานให้กับผู้เรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมหรือนักเรียนอาจจะต้องค้นคว้าเรื่องที่สนใจหรือต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมก็ได้ ซึ่งลักษณะข้อมูลบนเว็บมีทั้งในรูปของตัวอักษรที่มีสีสันสวยงาม ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงเป็นสิ่งที่เร้าใจให้ผู้ใช้อยากเรียนรู้และสนใจที่จะค้นคว้าข้อมูล ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีแหล่งความรู้ที่จะเรียนมากขึ้นนอกเหนือจากความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดจากครู หนังสือตำราเรียน และหนังสือในห้องสมุดของโรงเรียน (ไพรัช รัชชพงศ์ และพิเชษฐ์ คุรงควาโจจน์) [13]

1.2 โรงเรียนบนเว็บ (School on the Web) เป็นการประยุกต์ใช้เวิลด์ไวด์เว็บอีกรูปแบบหนึ่ง โดยโรงเรียนสร้างเว็บไซต์เป็นของตัวเอง เพื่อการเผยแพร่สารสนเทศหรือข้อมูลของโรงเรียนเช่น ประวัติของโรงเรียน บุคลากร ข่าวสารเกร็ดความรู้ และเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่แต่ละโรงเรียนต้องการเผยแพร่หรืออาจมีการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องหรือเป็นเว็บไซต์ส่วนตัวของอาจารย์ที่สอนวิชานั้น ๆ หรือเป็นการเชื่อมโยงไปยังอีเมลล์ของอาจารย์ซึ่งสามารถพูดคุยสนทนากับอาจารย์ได้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเดินทางมาที่โรงเรียน รวมทั้ง ผลงานการสร้างเว็บไซต์ของนักเรียน ฯลฯ หรือกิจกรรม Virtual Classroom ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการเสนอประวัติของมหาวิทยาลัยซึ่งถ้ามีการพัฒนารูปแบบดังกล่าวให้มีการใช้ได้อย่างสมบูรณ์ ก็จะมีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนนั่งสอนอยู่ที่บ้าน และผู้เรียนก็นั่งเรียนอยู่ที่บ้านไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายการเดินทางมาโรงเรียนและผู้เรียนจะต้องการเรียนวิชาอะไร กับอาจารย์ท่านใด จากสถาบันไหน เวลาใด สถานที่ใดก็ได้

ห้องสมุดออนไลน์ หรือห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษาโดยการเชื่อมโยงเว็บไซต์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งมีทั้งห้องสมุดของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีทั้งบริการการค้นคว้ารายชื่อหนังสือ บทความต่าง ๆ บริการฐานข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัย หรือเป็นห้องสมุดที่หน่วยงานเอกชนจัดทำขึ้น เช่น ห้องสมุดวิทยพัฒน์ เป็นต้น เป็นการช่วยอำนวยความสะดวกทั้งแก่ผู้เรียน และผู้สอนในการค้นคว้าข้อมูลโดยไม่ต้องเดินทางไปที่แหล่งข้อมูลด้วยตนเอง

บทเรียนสำเร็จรูป เป็นเว็บไซต์ที่เสนอข้อมูลในรูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูป อาจจะอยู่ในรูปของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเว็บของโครงการ School Thailand ซึ่งบรรจุบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องต่าง ๆ ไว้ให้ผู้สอนสามารถเลือกเนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ได้ (<http://www.school.net.th/library/index-01.html>) หรือ (<http://www.thaiwbi.com>) ซึ่ง ThaiWBI มุ่งพัฒนาระบบการเรียนการสอน การฝึกอบรม ที่อยู่ในรูปแบบของ e-Learning โดยใช้ Web Based Instruction เป็นเครื่องมือ (Tool) หรือเรียกกันว่า WBI ซึ่งเป็นการจำลองสถานการณ์การเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นลักษณะ Virtual Classroom กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ร่วมมือกันสร้างบทเรียนเพื่อสามารถใช้ร่วมกันได้ รวมถึงการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการศึกษาระหว่างผู้เรียนและสถาบันด้วย เช่น โครงการ “Classroom 2000” เป็นโครงการที่ใช้เทคโนโลยีบนอินเทอร์เน็ต เพื่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนและเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของผู้สอนซึ่งโครงการนี้ จัดตั้งขึ้นเพื่อฉลองครบรอบ 10 ปี ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ เพื่อสนองนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ซึ่งเน้นนโยบายสารสนเทศแห่งชาติ และความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายจะพัฒนาประเทศไทยให้มีความพร้อม และความสามารถที่ทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกในการก้าวไปทศวรรษที่ 21 โดยมีกิจกรรมของโครงการ ดังนี้

Learning is Fun เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับความสนุกและคลายเครียด เช่น เกมทางคณิตศาสตร์ เกมปริศนาอักษรไขว้ หรือหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับเรขาคณิต และแคลคูลัสที่นำมาใช้กับชีวิตประจำวันได้ เช่น เราสามารถวัดความสูงของเสาธงได้โดยไม่ต้องปีนขึ้นไปวัดจริง ๆ ได้อย่างไร

Multimedia เป็นเว็บไซต์ที่ใช้มัลติมีเดียประกอบขึ้นการนำเสนอหาความรู้ต่าง ๆ เช่น การแสดงหลักความจริงทางวิทยาศาสตร์ ด้วยภาพเคลื่อนไหว เสียง ผู้เรียนสามารถควบคุมขั้นตอนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยการคลิกเมาส์เลือกรายการที่สนใจได้ ทำให้ผู้เรียนได้ผ่อนคลายความเบื่อหน่ายจากการอ่านหนังสือ เช่น วีดิโอแสดงคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และรังสีชนิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

Asynchronous Learning คือ การเรียนที่ผู้สอนและผู้เรียนไม่จำเป็นต้องอยู่ในห้องเรียนในเวลาและสถานที่เดียวกัน โดยทางโครงการได้มีการรวบรวมบทเรียนวิชาต่าง ๆ ที่ผู้สอนได้สร้างขึ้นและบรรจุไว้บนเว็บเช่น บทเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ สันตนาการต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้เรียนจะเรียน ที่ไหน เวลาใดก็ได้

Electronic Library หรือที่เรียกกันว่า “ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์” คือเป็นการสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายบนอินเทอร์เน็ตทั่วโลกได้โดยผู้ใช้จะต้องทราบที่อยู่เว็บไซต์ของสถาบันนั้น ๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (www.chula.ac.th) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (www.ku.ac.th) เป็นต้น หรือโดยการใช้เครื่องมือช่วยแก้ปัญหา (search engine) เช่น www.yahoo.com, www.altavista.com, www.google.co.th. ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มา เพื่อประกอบบทเรียนหรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง

Information on Demand เป็นแหล่งข้อมูลที่ได้รับให้บริการข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ได้แก่ ข่าว และเหตุการณ์ปัจจุบัน ความรู้รอบตัว เกร็ดความรู้ทั่วไป ผู้เรียนสามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจ

Lesson Plan เป็นแผนการสอน ที่ประกอบด้วย ชื่อวิชา ระยะเวลาที่สอน วัตถุประสงค์ เนื้อหาการเตรียมตัวผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งข้อมูลที่ใช้สำหรับค้นคว้ามาประกอบ วัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้วัดในการประเมินผล ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเนื้อหาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนการสอนผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนหรือเผยแพร่แผนการสอนของตนเองไว้บนเว็บได้

2. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออี-เมล เป็นบริการบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ส่งข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้นอาจจะอยู่ในรูปของข้อความ ภาพกราฟิก เสียง หรือแฟ้มข้อมูล โดยทั้งผู้ส่งและผู้รับจะต้องเป็นสมาชิกของศูนย์อีเมลล์นั้นที่ต้องการ ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนได้ดังนี้

2.1 การโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับผู้สอนด้วยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในการแก้ปัญหาจากการสอนของตน หรือแลกเปลี่ยนแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนซึ่งกันและกัน

2.2 การโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับนักวิชาการหรือผู้มีความชำนาญในสาขาต่าง ๆ เพื่อขอคำปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนหรือสอบถามความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาประกอบการเรียนการสอน

2.3 การโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยผู้เรียนอาจจะถามปัญหาจากบทเรียนในส่วนที่ไม่เข้าใจ หรือส่งแบบฝึกงานที่มอบหมายงานให้ไปยังผู้สอน ผู้เรียนตอบคำถามที่ผู้สอนถาม หรือ

อาจจะเป็นการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิด ปรัชญาหรือระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่อยู่ต่างโรงเรียนก็ได้

2.4 การสนทนาระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิด ที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนรวมทั้งการอภิปรายกลุ่มอาจจะเป็นการอภิปรายในหัวข้อที่ผู้สอนมอบหมายงานให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นแล้วสรุปของเรื่องนั้น ๆ หรือผู้เรียนอภิปรายกันเองในหัวข้อที่มีความสนใจร่วมกันจะเป็นเพื่อนร่วมห้องเรียนเดียวกัน หรือเป็นเพื่อนที่อยู่ต่างห้องเรียนทั่วโลกก็ได้ (ไพรัช รัชชพงศ์ และพิเชษฐ คุรงกเวโจน) [13]

3. บริการขอเข้าใช้ระบบจากระยะไกล (Telnet) บริการขอเข้าใช้ระบบจากระยะไกล เป็นโปรแกรมประยุกต์สำหรับเข้าใช้เครื่องที่ต่ออยู่กับระบบอินเทอร์เน็ตระยะไกล ช่วยให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตนั่งทำงานอยู่หน้าเครื่องของตนเอง แล้วเข้าไปใช้ในเครื่อง ที่อยู่ในที่ต่าง ๆ ภายในเครือข่ายได้ โดยโปรแกรมเทลเน็ตจะจำลองเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ให้เป็นเสมือนจอภาพบนเครื่องที่อยู่ห่างออกไป ทำให้ผู้ใช้รู้สึกเหมือนนั่งอยู่หน้าเครื่องนั้นโดยตรง การใช้เทลเน็ตจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถขอเข้าใช้บริการห้องสมุด ฐานข้อมูล และบริการสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่บนเครื่องโฮสต์ซึ่งการติดต่อเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในอินเทอร์เน็ตบางแห่งก็ต้องการรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านแต่บางแห่งก็ไม่ต้องการ (วาสนา สุขกระสานติ) [5]

4. บริการค้นหาข้อมูล เป็นบริการที่เปรียบเสมือนตัวบัตรคำในห้องสมุดที่สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้มีอยู่มากมายหลายรูปแบบดังนี้

4.1 การค้นหาข้อมูลด้วยระบบ เวิลด์ไวด์เว็บ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า เว็บ เป็นการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ แต่ละแหล่งที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน การเข้าสู่ระบบ เวิลด์ไวด์เว็บ จะต้องใช้โปรแกรมในการทำงาน ซึ่งโปรแกรมที่นิยมใช้กันมากที่สุดในปัจจุบัน ได้แก่ เน็ตเคป เนวิเกเตอร์ (Netscape avigator) อินเทอร์เน็ต เอ็กสพลอเรอร์ (Internet Explorer) และมอเซอิก (Mosaic) เมื่อเข้าสู่โปรแกรมหากล่าวสามารถใช้เครื่องมือช่วยสืบค้นข้อมูล หรือพิมพ์ ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง ชื่อผู้แต่ง คำสำคัญที่ต้องการ โปรแกรมก็จะค้นหาและแสดงรายการแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้เลือกคลิกดูรายละเอียดที่รายการได้

4.2 การค้นหาแฟ้มข้อมูลที่นิยมใช้กันคือ อาร์คี (Archie) โปรแกรมนี้จะสร้างบัตรรายการแฟ้มไว้ในฐานข้อมูล เมื่อพิมพ์ชื่อแฟ้มข้อมูลที่ต้องการลงไป อาร์คี จะตรวจค้นฐานข้อมูลและแสดงชื่อแฟ้มรายชื่อเครื่องบริการที่เก็บแฟ้มให้ทราบ เมื่อทราบชื่อเครื่องบริการแล้วก็สามารถใช้ FTP เพื่อถ่ายโอนแฟ้มมาบรรจลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเราได้

4.3 การค้นหาข้อมูลด้วยระบบเมนู เป็นการใช้ระบบยูนิกซ์ โดยการใช้โปรแกรมโกเฟอร์ (Gopher) ในการเปิดค้นหาข้อมูลและขอใช้บริการระบบเมนู โปรแกรมจะแสดงรายการเลือก ผู้ใช้สามารถเลือกอ่านจากรายการ ถ้าถูกใจก็กดแป้น Enter ก็จะแสดงรายละเอียดให้ และสามารถบันทึกไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองได้

4.4 บริการสารสนเทศบริเวณกว้าง (“Wide Area Information Server: Wais”) เป็นโปรแกรมที่มีหน้าที่เชื่อมโยงเครือข่ายที่อยู่ข่ายงานอินเทอร์เน็ตเข้าไว้ด้วยกัน จะทำให้ผู้ใช้เสมือนว่ามีฐานข้อมูลเพียงอย่างเดียวทำให้สะดวกในการค้นหา บริการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการเรียนการสอนตามที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

5. บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลนี้สามารถถ่ายโอนทั้งที่เป็นแฟ้ม ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เช่น การถ่ายโอนแฟ้มที่ได้จากสืบค้นข้อมูลแล้วยังสามารถถ่ายโอนแฟ้มที่ต้องการไว้ในเครื่องของตนได้ เพื่อนำมาใช้ประกอบเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ในการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ผู้สอนอาจสืบค้นเนื้อหาหรือภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน แล้วทำการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล เพื่อเป็นความรู้เพิ่มเติมของผู้สอนเองหรือ นำเนื้อหามาให้ผู้เรียนศึกษาหรือนำภาพมาให้ผู้เป็นตัวอย่างประกอบการเรียนการสอนในหัวข้อนั้น ๆ หรือผู้สอนมอบหมายงานให้ผู้เรียนไปค้นคว้าแล้วถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลส่งมา เป็นต้น ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน และผู้สอนในการจัดหาสื่อมาใช้ประกอบการเรียนการสอน สุชา จันทรธรม [14]

6. บริการกลุ่มอภิปรายหรือกลุ่มข่าว กลุ่มอภิปรายหรือกลุ่มข่าวเป็นชื่อที่เรียกกันในระบบอินเทอร์เน็ต คือ Newsgroup และ List servers ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของ กระดานข่าว (Bulletin board) หรือ (Usenet) ก็ได้ เป็นการรวมกลุ่มของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันเพื่อส่งข่าวหรืออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอนและแลกเปลี่ยนเนื้อหาวิชาที่สอนและแลกเปลี่ยนข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อการเรียนการสอนวิชาที่สอน การทำงานของกลุ่มข่าวสาร คือ สมาชิกในกลุ่มส่งคำถาม หัวข้อสนทนา ความคิดเห็นในรูปของอีเมลล์ไปยังที่กลุ่ม หลังจากนั้นเครื่องบริการคอมพิวเตอร์ (Server) จะทำหน้าที่ส่งไปยังสมาชิกทุกคนที่สมัครสมาชิกอยู่ในหัวข้อเดียวกัน ทำให้ผู้สอนได้รับความรู้และแนวคิดที่หลากหลาย เพื่อนำมาปรับปรุง การเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือ ผู้เรียนอาจจะมีการจัดตั้งกลุ่ม ชมรมหรือชุมนุมต่าง ๆ จากผู้ที่ มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน มีการอภิปรายความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เช่น จัดตั้งชมรมนักดูดาว ผู้ที่มีความสนใจในเรื่องการดูดาวก็สมัครเข้ามาเป็นสมาชิก มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับเรื่องดวงดาวหรือแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับดวงดาวให้กับสมาชิกในกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีความรู้หลากหลายมากกว่าการที่จะศึกษาด้วยตนเอง ทั้งยังเป็นการสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับผู้อื่นอีกด้วย วิธีนี้นอกจากที่เป็นสมาชิกไม่ต้องส่งอีเมลล์หลายครั้งยังทำให้ผู้สอนได้คำตอบที่มาจากหลายความคิดเห็นและหลายแง่มุมอีกด้วย

7. บริการสนทนาบนเครือข่าย การสนทนาเป็นบริการที่คล้ายกับไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แต่เป็นการสนทนาในรูปแบบการสนทนา ที่สามารถโต้ตอบด้วยตัวอักษรบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ได้ทันที และสนทนาครั้งละหลาย ๆ คนได้ ซึ่งกำลังได้รับความนิยมจากผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตมาก เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างสมบูรณ์ ในการสนทนา ทำให้ผู้ที่มิทักษะใน

การใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนา สามารถใช้บริการนี้ โปรแกรม IRC ผู้ใช้ยังสามารถเลือกรูปแบบตัวอักษรทั้งขนาดและสีสันตามต้องการ และเปลี่ยนหน้าต่างตามอารมณ์และความรู้สึกของผู้ใช้ ประกอบประโยคสนทนา เหมือนกับรูปแบบการสนทนาตัวละครในหนังสือการ์ตูน บริการนี้ผู้สอนยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนเพื่อความรู้เข้าใจผู้เรียน โดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่ให้นักเรียนจับกลุ่มอภิปรายกันในห้องเรียนปกติ โดยกำหนดหัวข้อและเวลาในการอภิปรายซึ่งจะทำในเวลาเรียน หรือมอบหมายงานให้นักเรียนอภิปรายนอกเวลาเรียนก็ได้ ซึ่งผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมาจับกลุ่มในสถานที่เดียวกัน ผู้ที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตที่บ้านก็สามารถอภิปรายกับเพื่อนที่บ้านได้ ผู้ที่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่บ้านก็อาจจะขอใช้บริการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีบริการให้เข้าใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตได้ เช่น ที่ทำงานของผู้ปกครองนักเรียนแล้วข้อความที่ผู้เรียนอภิปรายก็สามารถสั่งพิมพ์ (Print out) ออกมาดูเพื่อเป็นหลักฐานส่งให้กับผู้สอนได้

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) เป็นเทคโนโลยีที่ผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีโทรคมนาคม(Computer&Telecommunications Technology) ที่มีส่วนสำคัญต่อการนำสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล(Data) ข่าวสาร (Information) และความรู้(Knowledge) ให้สามารถสิ้นไหลได้สะดวกรวดเร็ว เป็นปัจจัยในการดำเนินกิจการต่างๆ ด้วยสังคมแห่งปัจจุบัน ผู้ที่มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลได้มากและรวดเร็วกว่า จะมีโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารความรู้ที่สะดวกรวดเร็วในปัจจุบัน เป็นการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการตอบสนองความต้องการดังกล่าวทั้งในรูปแบบที่เป็นภาพ เสียง ข้อมูล การโต้ตอบสื่อสาร ซึ่งเป็นข้อมูลดิจิทัลที่มีความเร็ว ความเสถียรภาพและมีความเชื่อถือได้ที่จะรองรับข้อมูลจำนวนมหาศาลจากทั่วโลกหรือที่เรียกว่าทางด่วนสารสนเทศ(Information Superhighway : I-Way) ซึ่งตัวอย่างของการใช้ทางด่วนสารสนเทศที่มีความสะดวกรวดเร็วและเป็นที่นิยมที่สุด ก็คือ อินเทอร์เน็ต (ธวัชชัย พานิชยากรณ์) [15]

อินเทอร์เน็ตเป็นอีกเทคโนโลยีอีกหนึ่งที่สามารถตอบสนองการใช้งานระบบเครือข่ายสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง จนมีการตั้งให้อินเทอร์เน็ตเป็นระบบสารสนเทศยุคใหม่ที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงและใช้งานโดยไม่จำกัดเพศและวัย ได้มีการสร้างกลุ่มหรือรวมกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามความนิยมชมชอบ อินเทอร์เน็ตได้สร้างสังคมใหม่ในการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเรียนที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน นักเรียนนักศึกษาสามารถติดตามเทคโนโลยีและการเรียนรู้เพิ่มเติมจากหลากหลายคลังความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต หากเปรียบอินเทอร์เน็ตเป็นห้องสมุดแล้ว ก็คงเป็นห้องสมุดขนาดใหญ่ที่มีข้อมูลอยู่หลากหลายและมีโปรแกรมเสริมเป็นเสมือนกับตู้เก็บดัชนีช่วยในการค้นหา (มูทิตา นนทรี) [16]

เมื่อเป็นเช่นนี้ อินเทอร์เน็ตจึงเปรียบเสมือนเป็นทางเข้าสู่โลกกว้างที่ไร้พรมแดน เป็นเทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ทำให้เกิดการเชื่อมประสานคนทุกคนในโลกเข้าด้วยกัน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีเป้าหมายที่จะให้ชาวโลกทุกคนติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วถึง สามารถส่งรับอีเมลระหว่างกันสนทนาโต้ตอบและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านทางเครือข่ายนี้ ดังนั้นถ้าเราเป็นสมาชิกอินเทอร์เน็ตและสามารถเข้าหาเครือข่ายได้ ก็เปรียบเสมือนว่าเรามีทางเข้าสู่โลกกว้างไร้พรมแดนนี้ ด้วยเหตุนี้เอง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้สถานศึกษาเชื่อมต่อถึงกันและเชื่อมเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หากโรงเรียนเชื่อมต่อเครือข่ายโดยมีเส้นทางเชื่อมเข้าหาอินเทอร์เน็ต โรงเรียนก็จะเปิดประตูสู่โลกกว้างได้ นักเรียนนักศึกษาก็สามารถเข้าสู่ประตูนี้ และท่องไปในโลกกว้าง เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ แทนที่จะจำกัดตัวเองอยู่ภายในโรงเรียน การศึกษาในยุคสมัยใหม่จึงต้องศึกษาในรูปแบบที่เรียนรู้วิธีการเรียน เรียนแบบช่วยตนเองให้เรียนรู้ได้ตลอดไป คนไทยจำนวนมากต้องใช้ชีวิตในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยรวมกันแล้วกว่า 20 ปี เมื่อเรียนจบมาแล้วเพียงไม่กี่ปี วิทยาการที่เรียนรู้ก็ล้าสมัย มีวิทยาการใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกคนต้องเรียนรู้ใหม่ (บังลังก์ โรหิตเสถียร) [17]

2.2.11 รูปแบบของการนำเอาอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการศึกษา

สำหรับประเทศไทยได้พยายามนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการศึกษา ซึ่งพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพในการประยุกต์ได้อย่างมาก (ไพศาล สุวรรณน้อย) [18] ดังนี้

1. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสาร อภิปราย ถกเถียง แลกเปลี่ยน และสอบถามข้อมูลข่าวสารความคิดเห็นโดยใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
2. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นหาข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. การใช้อินเทอร์เน็ตในหลักสูตรการศึกษา
4. การประยุกต์อินเทอร์เน็ตในกิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรที่มีอยู่เดิม
5. การศึกษาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ
 - 5.1 ผู้เรียนและผู้สอนนัดหมายเวลากันแน่ชัด ซึ่งทำให้โต้ตอบกันได้โดยผ่านอุปกรณ์ส่งสัญญาณ ภาพและเสียง
 - 5.2 ผู้เรียนผู้สอนไม่จำเป็นต้องนัดหมายเวลาที่แน่ชัด แต่ผู้สอนต้องเตรียมเอกสารสอนไว้ล่วงหน้าและเก็บข้อมูลไว้บนเครือข่ายเมื่อผู้เรียนต้องการจะเรียนก็เข้ามาที่เครือข่ายที่ผู้สอนเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า เอกสารการสอนที่นิยมคือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเว็บ(CAI on the Web)
6. การเรียนการสอนเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต เป็นการเรียนการสอน การอบรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการในการใช้อินเทอร์เน็ต

เนื่องจากในวงการการศึกษาของไทยได้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีการศึกษาอย่างหนึ่งในการติดต่อสื่อสารทางวิชาการและการจัดรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น อินเทอร์เน็ตจึงถูกนำมาเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนในการสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายขนาดใหญ่ เป็นการลดข้อจำกัดในการศึกษาหาความรู้ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายในรูปของโฮมเพจรายวิชา เพื่อการลดเวลาในการถ่ายทอดเนื้อหาและนำการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิดอย่างวิเคราะห์เข้ามาเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ของนักวิชาการระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาได้ตลอดเวลาด้วยไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือกลุ่มอภิปราย อย่างไรก็ตามขณะนี้มีการนำระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการศึกษาในสถาบันการศึกษาอย่างแพร่หลายมากขึ้น แต่จากการศึกษาพฤติกรรมสื่อสารผ่านเว็บไซต์เว็บของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร (องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์) [19] พบว่า อินเทอร์เน็ตก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา แต่ในทางกลับกัน ถ้านักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเล่นเกมส์ที่ได้รับความนิยม ก็จะส่งผลทำให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งปัจจุบันกิจกรรมการเล่นเกมส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกำลังแพร่หลายและเป็นที่นิยมกันมา

โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียน 3717 คน บุคลากรทางการศึกษา 173 คน และผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีเยาวชนของจังหวัดราชบุรีและจังหวัดใกล้เคียงได้ศึกษาอยู่ ซึ่งปัจจุบันนี้อินเทอร์เน็ตมีการใช้อย่างแพร่หลาย ทั้งในสถานศึกษา ทั้งที่บ้าน และร้านอินเทอร์เน็ตทั่วไป ผู้ทำการวิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษากิจกรรมของนักเรียนว่ามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตไปในทิศทางใด ทั้งในทางการเรียนรู้ ทางบันเทิง ทางอื่นๆ ว่ามีการเข้าถึงข้อมูลอย่างถูกต้องหรือไม่ ตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนแต่ละบุคคลว่าเป็นอย่างไร มีการใช้อย่างไร มีการเข้าเว็บไซต์ไปในทางที่ถูกที่ควรหรือไม่ เนื่องจากผู้วิจัยคิดว่าการใช้อินเทอร์เน็ตเปรียบเสมือนดาบ 2 คมที่ ให้ทั้งคุณประโยชน์และโทษ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้งานและศีลธรรมในการใช้ของแต่ละบุคคล หากนักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตไปในทางที่ถูกก็จะก่อให้เกิดอรรถประโยชน์ แต่หากนักเรียนนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องก็จะเกิดผลเสียต่อตนเอง และผู้อื่น

2.3 การใช้อินเทอร์เน็ต ในโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์

โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ได้มีการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คอมพิวเตอร์และธุรกิจ ยังมีนโยบายของโรงเรียนที่พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนโดยมีการนำเอารายวิชา คอมพิวเตอร์จัดลงไปในหลักสูตรของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี มีความเข้าใจ รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สามารถไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน มีการส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะวิชาการทางคอมพิวเตอร์

อีกทั้งยังมีศูนย์อินเทอร์เน็ตให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูล ให้เกิดการเรียนรู้ สนุกสนาน เพลิดเพลินเพื่อ ความบันเทิง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นำมาพัฒนาตนเองและพื้นฐานในการดำรงชีวิตในยุค โลกาภิวัตน์

2.4 ทฤษฎีพฤติกรรม

2.4.1 ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรม หมายถึง กริยา อาการ บทบาท ลีลา การประพฤติ ปฏิบัติ การกระทำที่แสดงออกให้ ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งของประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ ทางตา ปาก จมูก หู และ ผิวกาย รับรู้ได้ง่ายจาก รูป รส กลิ่น เสียง ซึ่งเป็นประเภทที่สังเกตได้ง่ายจากอิริยาบถต่างๆ เช่น การนอน นั่ง ยืน เดิน วิ่ง กระโดด การกิน พูด คำ กอด จูบ ส่วนพฤติกรรมบางอย่างบุคคลพยายาม ปกปิดซ่อนเร้นจึงเกิดเป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้อย่างชัดเจน เช่น ความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ ต้องอาศัยเครื่องวัด เช่น เครื่องจับเท็จ แบบทดสอบ เครื่องวัดคลื่นหัวใจ (กันยา สุวรรณแสง) [20] และ มีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้หลายคน เช่น Kagan and Segal 1992 (พัชร ไชยพุกย์) [21] ได้ให้ ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมว่า พฤติกรรมหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างมากมายที่เป็นการกระทำของ ร่างกายในแต่ละวัน โดยเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนกระทั่งเรากลับไปที่นอนและนอนหลับ หมายความว่า ตลอดหนึ่งวันที่ผ่านมาเราจะต้องเดิน พูด เรียน ทำงาน เล่น หัวเราะ หรือในบางครั้ง ก็ร้องไห้ ส่วนพฤติกรรมบางอย่างสามารถรับรู้ได้ด้วยอวัยวะรับความรู้สึก เช่น เวลาเรานั่ง นอน พูดคุย ดีใจ เสียใจ หรือโกรธ แต่พฤติกรรมบางอย่างเราสังเกตไม่ได้ อาจรู้ได้โดยมีเครื่องมือวัดพฤติกรรม ส่วน ทรงพล แสงประกาย [22] ได้ให้ความหมายของพฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรม ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์กระทำต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่เป็นไปได้ อย่างมีจุดหมายไม่ว่า สถานการณ์นั้นจะสังเกตได้หรือไม่ก็ตาม เช่น ความรู้สึก ความคิดเห็น การคิด การพูด ตลอดจน ความประพฤติและการปฏิบัติที่แสดงออกมาซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้มีผลต่อความเป็นอยู่ของ มนุษย์เอง ซึ่งให้ความหมายความสอดคล้องกับ พรณศิริ บุติศรี [23] ให้ความหมายของพฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการตอบสนองต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งหรือสิ่งกระตุ้นต่างๆ โดย การกระทำนั้นเป็นไปโดยมีจุดหมาย และเป็นไปอย่างใคร่ครวญหรือเป็นไปอย่างไมใคร่ครวญ โดยมีความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติ และปัจจัยตัวอื่นๆ เป็นตัวก่อให้เกิดแสดงออกมา โดยที่บุคคลอื่นๆ ที่อยู่รอบๆ สามารถสังเกตการกระทำได้หรือไม่ก็ตาม และกฤษณพงศ์ พุตระกูล [24] ให้ความหมาย ของพฤติกรรมหมายถึง การกระทำ หรือการตอบสนองของมนุษย์ต่อสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด หรือสิ่งกระตุ้นต่างๆ โดยการกระทำนั้นเป็นไปโดยมีจุดหมายและเป็นไปอย่างใคร่ครวญมาแล้ว หรือเป็นอย่างไม่รู้สีกตัว และไม่ว่าสิ่งมีชีวิตหรือบุคคลอื่นสามารถสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม

ส่วนนัยสิทธิ์ ปิ่นม่วง [25] กล่าวว่าพฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำที่ปรากฏออกมา เพื่อตอบสนองสิ่งเร้าตามสภาพแวดล้อม หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ และทัศนคติ ทั้งที่สังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ เช่น ความรู้สึกความคิดเห็น การพูด ตลอดจนความประพฤติ และการปฏิบัติที่แสดงออกมา

ดังนั้น จากความหมายและคำนิยามของพฤติกรรมที่มีผู้กล่าวไว้นั้น สามารถสรุปได้ว่าพฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่แสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์หนึ่ง อาจแสดง การกระทำออกมาในทางบวกหรือในทางลบ

2.4.2 ประเภทของพฤติกรรม

พฤติกรรมภายนอก (External or Overt Behaviour) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลอื่นสามารถที่จะรู้ได้ บุคคล ที่รู้ได้ต้องอาศัยการสังเกต สามารถจำแนกพฤติกรรมภายนอกออกเป็น 2 ประเภท คือ

- พฤติกรรมโมลาร์ (Molar Behaviour) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรง สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตา (ดู) หู (ฟัง) จมูก (ดม) ปาก (ลิ้มรส) กาย (สัมผัสทางกาย)
- พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular Behaviour) เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ต้องใช้เครื่องมือวัด เช่น เครื่องวัดการเต้นของหัวใจ การวัดคลื่นสมอง เครื่องจับเท็จ

พฤติกรรมภายใน (Internal or Covert Behaviour) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวของบุคคลจะรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงและไม่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ แต่ต้องใช้ภาวะสันนิษฐาน จากพฤติกรรมภายนอก เพราะฉะนั้นบุคคลที่กระทำพฤติกรรมเท่านั้นที่จะรู้

2.4.3 ตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์

ตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ (Behavior Determinants) จากการกล่าวของเบนจามิน ได้อีกกล่าวไว้ 2 ประการ ได้แก่

1. ตัวกำหนดพฤติกรรมที่เกิดขึ้นก่อนพฤติกรรม (Antecedent Determinants) คือ ถ้ามีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมเป็นประจำสม่ำเสมอแล้ว ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่า ถ้ามีสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นก็จะไม่มีอีกสิ่งหนึ่งตามมา ความสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นเงื่อนไขให้สามารถทำนายเหตุการณ์ได้ ดังนั้นกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าหนึ่งกับอีกสิ่งเร้าหนึ่งจะมีผลต่อการเกิดหรือไม่เกิดของพฤติกรรม มีผลต่อการคงอยู่หรือหายของพฤติกรรมของมนุษย์ มนุษย์จะยึดเอาสิ่งเร้ามาทำนายการเกิดอีกสิ่งเร้าหนึ่ง เช่น เมื่อฟ้ามีดครึ้ม มนุษย์ก็จะรีบกลับบ้าน เพราะคาดการณ์การได้ว่าฝนจะตกแน่นอน ฉะนั้นตัวที่กำหนดพฤติกรรมที่เป็นสิ่งเร้าจึงได้แก่สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มากระตุ้น

ให้เกิดพฤติกรรมและเป็นสิ่งเร้าที่ปรากฏอยู่ในสภาพแวดล้อมของมนุษย์ที่เกิดก่อนพฤติกรรม ดังนั้นจึงเรียกตัวกำหนดพฤติกรรมนี้อีกอย่างว่า ตัวกำหนดพฤติกรรมที่เกิดก่อนพฤติกรรม ซึ่งก็คือ “สิ่งเร้า”

2. ตัวกำหนดที่เป็นผลกระทบ (Consequent Determinants) คือ พฤติกรรมใดกระทำแล้วจะได้รับรางวัลหรือผลกระทบทางบวก และพฤติกรรมใดกระทำแล้วจะได้ผลกระทบทางลบ ซึ่งการเรียนรู้พฤติกรรมชนิดนี้ มนุษย์สามารถเรียนรู้ถึงเงื่อนไขของผลกระทบและเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมที่ได้รับผลทางบวกหรือแรงเสริม และในขณะเดียวกันก็หลีกเลี่ยงการกระทำพฤติกรรมที่ได้รับผลทางลบหรือลงโทษ จึงกล่าวได้ว่า การเกิดของพฤติกรรมขึ้นอยู่กับผลกระทบด้วย จึงทำให้การกระทำที่เป็นผลบวกก็จะเกิดพฤติกรรมนั้นขึ้น แต่ในทางกลับกันถ้าการกระทำที่เป็นผลทางลบพฤติกรรมนี้ก็จะไม่เกิดขึ้นจะลดลงหรือหายไป ซึ่งผลของกรรมนี้เกิดจากการเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ การสังเกตจากต้นแบบ หรือการกระทำที่เกิดจากการสังเกตเห็นจากผู้อื่น เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ทางอ้อม ของ ประเทือง ภูมิภักทราคม [26]

2.4.4 แนวคิดของนักวิชาการต่อสาเหตุพฤติกรรมเด็กวัยรุ่น

ศศิธร วงศ์สายัณ และคณะ [27] กล่าวว่า วัฏฏะของพฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่ง โดยจะเสนอแนวคิดของนักวิชาการ 6 แนวคิดดังนี้

1. แนวคิดของนักจิตวิเคราะห์ (Psychodynamic Model) ซิกมันด์ ฟรอยด์ นักจิตวิทยาชาวออสเตรียน อธิบายสาเหตุของพฤติกรรมของวัยรุ่นว่า เกิดจากสัญชาตญาณ ซึ่งเป็นแรงขับผลักดันให้วัยรุ่นแสดงพฤติกรรม

2. แนวคิดของนักสรีรจิตวิทยา (Psychophysiological Model) อธิบายว่าพฤติกรรมภายนอกทั้งปวง เป็นผลมาจากการทำงานของสรีระร่างกาย อันได้แก่ สมอง ระบบประสาท ระบบกล้ามเนื้อ ต่อมมีท่อ และไม่มีท่อ

3. แนวคิดของนักปัญญานิยม (Cognitive Model) อธิบายว่า พฤติกรรมภายนอกมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมทางปัญญา คือ การรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ ความคิดที่มีเหตุผล ความเชื่อ ค่านิยม คนเราจะรับรู้สิ่งแวดล้อมแล้วใช้กระบวนการทางปัญญาคิดแล้วแสดงพฤติกรรมออกมา

4. แนวคิดของนักมนุษยนิยม (The Humanistic Model) มาสโลว์ อธิบายว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงคลไจที่จะพัฒนาศักยภาพของตน ตามความต้องการ 5 ประการ คือ ความต้องการทางสรีระ ความต้องการสวัสดิภาพ ความต้องการความรัก ความต้องการความนิยมนับถือในตนเอง ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตน

5. แนวคิดของพฤติกรรมนิยม (The Behavioristic Model) อธิบายว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้สัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อม

6. แนวคิดทางพุทธศาสนา อธิบายว่า ตัณหาเป็นเหตุของพฤติกรรมมี 3 ประเภทคือ

- กามตัณหา ความอยากได้ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข
- ภวตัณหา ความอยากเป็นโน่น เป็นนี่
- วิภวตัณหา ความไม่อยากเป็นโน่น เป็นนี่

วัยรุ่นเป็นวัยที่เพิ่งพ้นจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ แต่ไม่สามารถกำหนดได้แน่นอนว่าเริ่มต้นและสิ้นสุดลงเมื่อใด วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ไปพร้อมๆ กัน

2.4.5 สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

1. พันธุกรรม คือการถ่ายทอดบุคลิกลักษณะจาก ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อแม่สู่ลูก มีลักษณะทางกายและทางสติปัญญา

2. สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา เป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้บุคคลแสดงออกได้ตอบลักษณะต่าง ๆ กัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมทางบ้าน เช่นการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมครอบครัว

2.2 สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน อันได้แก่ ครู อาจารย์ เพื่อนนักเรียน สภาพบรรยากาศภายในโรงเรียน

2.3 สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน อันได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี สื่อสารมวลชนต่างๆ ก็ล้วนมีอิทธิพล

2.4 วัฒนธรรม คนที่อยู่ในชั้นของสังคมที่แตกต่างกัน มีพื้นฐานที่แตกต่างกัน มีพื้นฐานสังคมที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมต่างกัน เช่น เพศ อายุ ความเชื่อ ค่านิยม

2.5 ภูมิประเทศ มีอิทธิพลต่อการโน้มน้าลักษณะนิสัยใจคอและพฤติกรรมที่ต่างกันสำหรับนักเรียนซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งยังมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังนี้

2.5.1 ปัจจัยทางบ้าน เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาที่อยู่ที่บ้านเป็นส่วนมาก ปัจจัยทางบ้านจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างมากเช่น ความสัมพันธ์ทางครอบครัว ความพร้อมของครอบครัว

2.5.2 ปัจจัยทางโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีต่ออิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก ถึงแม้เวลาที่อยู่ในโรงเรียนจะน้อยกว่าที่บ้านแต่โรงเรียนก็เป็นสถานที่ที่นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ปัจจัยทางโรงเรียนเช่น ประเภท หรือขนาดของโรงเรียน

2.5.3 ปัจจัยทางชุมชน ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่งการที่นักเรียนได้อยู่ท่ามกลางชุมชนแบบใด ก็จะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ตามแบบอย่างที่ได้พบเห็น ปัจจัยทางชุมชน เช่น ขนาดของชุมชน ที่ตั้งและสภาพแวดล้อม

2.5.4 เพื่อน ถือได้ว่าเป็นอิทธิพลที่สำคัญที่สุดของวัยรุ่นเพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน สังคมของวัยรุ่นส่วนใหญ่จึงเป็นสังคมของเพื่อน โดยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

พฤติกรรมตามการพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นจะปรากฏให้เห็นเด่นชัดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสติปัญญาและด้านสังคม โดยด้านร่างกายจะเน้นในเรื่องการเจริญเติบโตของร่างกายทั้งจากภายในและภายนอก ส่วนพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจนั้นก็สืบเนื่องมาจากพัฒนาการด้านร่างกายและรวมถึงสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวของวัยรุ่น พัฒนาการทางด้านสติปัญญาของวัยรุ่นสามารถเห็นได้ชัดจากการที่วัยรุ่นเริ่มคิด เริ่มตัดสินใจ แสดงออกในส่วนที่ตนนึกคิดและต้องการ ตลอดจนมีความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ มากขึ้นและสุดท้ายพัฒนาการทางด้านสังคมของวัยรุ่นจะมีความโดดเด่นในเรื่องการคบหาและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นนอกเหนือจากครอบครัวมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน ซึ่งนับได้ว่ามีอิทธิพลต่อวัยรุ่นอย่างยิ่ง

3. พฤติกรรมตามลักษณะที่สำคัญของเด็กวัยรุ่น เด็กวัยรุ่นตามปกติจะมีลักษณะที่สำคัญๆ ดังนี้

3.1 ต้องการความเป็นอิสระ เด็กวัยรุ่นชอบที่จะมีความเป็นส่วนตัว ตรงนี้ไม่ได้หมายความว่าเขาแยกตัว แต่ความรู้สึกอยากมีความเป็นส่วนตัว อยากมีห้องของตนเองที่จะทำอะไรได้ตามอิสระ ไม่ชอบการตรวจค้น ตรงจุดนี้พ่อแม่คงต้องให้วัยรุ่นมีความเป็นอิสระตามสมควร แต่ไม่ใช่ปล่อยจนไม่มีขอบเขต เพราะถึงแม้จะโตเป็นวัยรุ่นแล้วก็ตาม วัยรุ่นก็ต้องการคำแนะนำในสิ่งที่ควรหรือไม่ควร เพื่อจะได้เป็นบรรทัดฐานของชีวิต แต่การแนะนำนั้นต้องแนะนำกันด้วยเหตุผลและอยู่บนพื้นฐานของสัมพันธภาพอันดีต่อกันระหว่างพ่อแม่และวัยรุ่น

3.2 ลักษณะต่อต้านผู้ใหญ่ การต่อต้านผู้ใหญ่กับความต้องการความเป็นอิสระนั้น จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นสอดคล้องกัน คือเมื่อต้องการความเป็นอิสระก็จะรู้สึกต่อต้านการควบคุมต่อต้านผู้ใหญ่ เด็กวัยรุ่นมักจะไม่นิ่งฟังคำแนะนำสิ่งที่เราพูดให้ฟัง เด็กวัยรุ่นจะคิดว่าไปสั่งสอนเขา สิ่งที่พ่อแม่จุกจิกบ่นกับพวกเขา พวกเขาจะบอกว่าถูกพ่อแม่ด่าอีกแล้ว การต่อต้านผู้ใหญ่นี้เอง ทำให้ผู้ใหญ่หงุดหงิดและเกิดความรู้สึกเข้าใจผิดบ่อย ๆ ว่าเดี๋ยวนี้ลูกไม่เคารพพ่อแม่แล้ว เดี๋ยวนี้ลูกปากกล้าขานแข็งแล้ว หรือเป็นเด็กที่ไม่คำนึงบุญคุณที่พ่อแม่เลี้ยงดูมา จนในที่สุดพ่อแม่อาจคิดน้อยใจ และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวัยรุ่น

3.3 ใฝ่ต่อความรู้สึกมาก อ่อนไหวต่อความรู้สึกมากต่อการถูกตำหนิเล็ก ๆ น้อย ๆ ในเรื่องที่ผู้ใหญ่ไม่เห็นด้วย เด็กวัยรุ่นจะมีความรู้สึกอ่อนไหวมากและมักจะย้อนถามอยู่ในใจของพวกเขาเสมอว่าแค่นี้ทำไมถึงให้ไม่ได้เรื่องเล็กน้อยคนเดียวไม่เห็นสำคัญอะไรสักหน่อย ทำไมถึงได้คอยตำหนิเตียนอยู่รำไป และยังเป็นการลงโทษที่รุนแรงจะเป็นด้วยวาจา อารมณ์ หรือถึงขั้นลงโทษเฉียนตี วัยรุ่นจะรู้สึกว่าตนไม่ได้ รู้สึกว่ารุนแรงมากจนบางทีเขาอาจแสดงพฤติกรรมที่ต่อต้านน่าเกลียดไม่เหมาะสมและไม่น่าดู แต่อย่างไรก็ตาม แม้เด็กวัยรุ่นจะรู้สึกไม่ดีกับผู้ใหญ่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับผู้ใหญ่อย่างมากมายหรือรุนแรงก็ตาม การแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นเขาจะรู้สึกเสียใจ รู้สึกผิด รู้ว่าไม่ดี แต่เขาก็ยังไม่อยากจะยอมพ่อแม่ในทันทีทันใด เพราะยังมีความรู้สึกต่อต้านผู้ใหญ่อยู่ ซึ่งเป็นภาวะปกติของวัยรุ่น

3.4 ความรู้สึกสองจิตสองใจ ตัดสินใจอะไรไม่ค่อยได้ ตัดสินใจไม่ค่อยแน่วแน่คิดแล้วตัดสินใจแล้วก็เปลี่ยนอีก เปลี่ยนแปลงง่าย

3.5 มีความรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญกับเขามาก ลักษณะนี้เป็นพัฒนาการตามปกติที่วัยรุ่นทุกคนจะต้องพัฒนามาถึงจุดที่เขาที่มีความรู้สึกว่าคุณมีอิทธิพลกับเขามาก จนดูเหมือนจะมีความสำคัญมากกว่าพ่อแม่เสียอีก วัยรุ่นยังเคารพผู้ใหญ่อยู่ในจิตสำนึกของเขาเสมอ แต่ด้วยพัฒนาการทางสังคมของเด็กวัยรุ่นมีความก้าวหน้าอย่างมากนี้เอง ทำให้เขาหันเหความสนใจจากพ่อแม่ไปสู่เพื่อน จะใช้เวลากับเพื่อนได้อย่างมีความสุขจนลืมเวลา ซึ่งพฤติกรรมตามลักษณะที่สำคัญของวัยรุ่น คือ เป็นวัยที่ช่างคิดช่างฝัน ชอบจินตนาการ เป็นวัยที่ชอบเรียนรู้ด้วยตนเอง พยายามทำความเข้าใจตนเอง ต้องการความเป็นอิสระ มีความไวต่อความรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญกับเขามาก ซึ่งพฤติกรรมที่เด็กวัยรุ่นแสดงออกมานี้ถือเป็นพฤติกรรมปกติที่เป็นธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น

4. พฤติกรรมตามความต้องการของวัยรุ่น ความต้องการคือ ส่วนสำคัญที่จะผลักดันให้ร่างกายเกิดการกระทำและแสดงพฤติกรรมออกมา ความต้องการเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับชีวิต ชีวิตจะราบรื่นมีความสุขได้ก็ต่อเมื่อความต้องการต่าง ๆ ของชีวิตได้รับการตอบสนอง วัยรุ่นจัดได้ว่าเป็นช่วงวัยที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิต ความต้องการของวัยนี้ จึงมีความสำคัญไปด้วย ซึ่งความต้องการของวัยรุ่นสามารถจำแนกได้ ดังนี้

4.1 ต้องการความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองไม่ต้องอยู่ใต้คำสั่งใคร เพราะวัยรุ่นเชื่อว่าลักษณะที่เป็นเครื่องหมายของความเป็นผู้ใหญ่ คือ ความเป็นอิสระจากผู้ที่มีอำนาจเหนือตน

4.2 ต้องการมีตำแหน่ง (Status) รวมทั้งต้องการความสนับสนุน (Approval) ทั้งจากผู้ใหญ่และเพื่อนรุ่นเดียวกัน

4.3 ต้องการแสวงหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ชอบความท้าทายที่ตื่นเต้น กลียดความซ้ำซากจำเจ ชอบทดลอง ยิ่งถูกห้ามยิ่งอยากลอง ฉะนั้นระยะนี้วัยรุ่นมักชอบฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ

4.4 ต้องการรวมพวกพ้องค่อนข้างสูง เพราะการรวมพวกพ้องเป็นวิถีทางให้วัยรุ่นได้รับสนองความต้องการหลายประการ เช่น ความรู้สึกอบอุ่น ได้รับการยกย่อง ความรู้สึกว่ามีผู้ที่เข้าใจตนเองและร่วมทุกข์ร่วมสุขกับตน

4.5 ต้องการความรู้สึกมั่นคง อบอุ่นใจ และปลอดภัยเพราะวัยรุ่นมีอารมณ์หวั่นไหว เปลี่ยนแปลงสับสนและลงง่าย จึงมีความต้องการเช่นนี้ค่อนข้างสูง

4.6 ต้องการความถูกต้อง ความยุติธรรม เพราะถือว่าความยุติธรรมเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น จึงให้ความสำคัญอย่างจริงจังต่อความถูกต้องยุติธรรมเป็นอย่างยิ่ง และอยากทำอะไรหลาย ๆ อย่างเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมทั้งในแง่ส่วนบุคคลและสังคม

4.7 ต้องการความงดงามทางร่างกาย ต้องการให้ผู้อื่นรู้สึกชื่นชมเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนที่เหมาะสม เพราะคิดว่าความงามทางกายเป็นแรงจูงใจให้เข้ากลุ่มได้ง่ายเป็นที่ยอมรับของสังคมและดึงดูดใจเพศตรงข้าม ฉะนั้นจึงให้ความสำคัญต่อการออกกำลังกาย ลักษณะอาหารที่รับประทาน ทรงผม เสื้อผ้า เครื่องประดับ สุขภาพอนามัย ความงดงามทางกายนับเป็นส่วนหนึ่งของความภาคภูมิใจและมั่นใจในตัวเองของวัยรุ่น

4.8 ต้องการประพจน์ตนสมตามบทบาททางเพศ จุดประสงค์เหล่านี้เป็นสิ่งลึกซึ้งมากในขณะนี้ ผู้ที่มีความรู้สึกว่าตนเองไม่สมบทบาททางเพศ จะรู้สึกไม่แน่ใจและไม่สบายใจ

4.9 ต้องการเลือกอาชีพ วัยรุ่นตอนปลายจะมองเห็นความสำคัญของอาชีพและเข้าใจว่าอาชีพนำมาซึ่งสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งอาชีพยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงสถานะความเป็นผู้ใหญ่

สำหรับความต้องการพื้นฐานของเด็กวัยรุ่นสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ต้องการเป็นอิสระ วัยรุ่นส่วนมากปรารถนาการเป็นตัวของตัวเอง เมื่อเติบโตต้องการสิทธิและความเป็นผู้ใหญ่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือของสมาชิกในกลุ่ม
3. ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นที่รู้จักและเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น ๆ
4. ต้องการความมั่นคงในอารมณ์รวมทั้งความรู้สึกปลอดภัย

พฤติกรรมตามความต้องการของวัยรุ่น คือ ความต้องการของวัยรุ่นนั้นเป็นส่วนสำคัญที่ผลักดันให้ร่างกายเกิดการกระทำและแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งความต้องการของวัยรุ่นนั้นถ้าได้รับสิ่งที่สนองความต้องการของเขาก็จะทำให้เขามีความสุขและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม แต่ถ้าพวกเขาไม่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการหรือไม่สมปรารถนา แล้วพฤติกรรมที่แสดงออกมาอาจจะไม่เหมาะสมรุนแรง และทำให้เกิดความรู้สึกผิดหวัง

2.4.6 สาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรม

1. ความต้องการทางร่างกาย มนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษา จะมีความต้องการเหมือนกันหมด เพราะเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิตในการดำรงชีวิตอยู่ เช่น ความต้องการอากาศหายใจ อาหารหรือความหิว ความกระหาย ความต้องการออกกำลังกายด้วยการขยับถ่ายของเสีย เป็นต้น มนุษย์จะมีความสุขและความพอใจถ้าอยู่ในสภาพที่ความต้องการด้านร่างกายไม่ขาด แต่เมื่อใดที่ขาดไป มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ

2. ความต้องการทางสังคม เป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมนานาชนิดเช่นถ้าบุคคลใดมีความต้องการความสำเร็จ ก็เป็นแรงผลักดันให้คนนั้นมีความพยายามที่จะไปถึงจุดหมายที่ตั้งไว้ เช่น ต้องการสอบให้ได้คะแนนสูง ก็ยอมอดนอนเพื่อดูหนังสือ หรือถ้าบางคนต้องการความสัมฤทธิ์ผลสูง แต่กลัวว่าจะไปไม่ถึงจุดหมายปลายทางก็จะเป็นแรงผลักดันให้ประพจน์คิดได้ เช่น พยายามในการสอบ

3. ทักษะคิด หมายถึง ความคิด ความเข้าใจที่บุคคลมีต่อบุคคลกลุ่มบุคคลวัตถุสิ่งของ หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ที่ได้รับรู้จนก่อให้เกิดความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และมีแนวโน้มที่บุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมตามความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกที่มีอยู่ (เดมส์คีย์ คทวนิช) [28]

ซึ่งความหมายดังกล่าวได้สอดคล้องกับพัชรีย์ ไชยพฤษ [21] อ้างถึง Normal L. Munn กล่าวว่า ทักษะ คือ ความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใดๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธซึ่งมีผลให้บุคคลที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด และทัศนคติที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่เกิด แต่เกิดขึ้นจากบุคคลได้เรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ ในสังคม ดังนั้นทัศนคติจึงเปลี่ยนแปลงได้ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติจำแนกรายละเอียดได้ ดังนี้

- วัฒนธรรม เป็นตัวกำหนดแบบแผนเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกของคนในสังคมอย่างมาก ทำให้คนในสังคมเดียวกันจึงมักจะแสดงพฤติกรรมออกมาในแนวทางเดียวกัน

- ครอบครัว เป็นสถาบันสังคมแห่งแรกที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กมักจะมีความคิดและความเชื่อที่คล้ายคลึงตามคำอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ทำให้ทัศนคติของพ่อแม่กับลูกมีความคล้ายคลึงกันมากและมักจะเปลี่ยนแปลงได้ยาก

- ประสบการณ์ เป็นส่วนสำคัญต่อการเกิดทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ทั้งในทางบวกและทางลบ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีอยู่เดิมด้วย

- อิทธิพลของกลุ่มทางสังคม ได้แก่ กลุ่มเพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน จะมีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติไปทิศทางหนึ่งทิศทางใดได้ง่าย โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่น ทั้งนี้เนื่องจากความเป็นเพื่อนยอมทำให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนม โดยเฉพาะเพื่อนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันด้วยแล้วมักจะมีความคิดเห็นที่คล้ายกันได้ง่าย (สุชา จันทรเอน) [29]

4. อารมณ์ หมายถึง เป็นความรู้สึกที่เกิดจากร่างกายถูกสิ่งอื่นมาเร้า คนเรามักจะมีอารมณ์เกิดขึ้นได้เสมอทุก ๆ นาที มีทั้งประโยชน์และโทษต่อบุคคลทั้งสิ้นและเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่คงที่แน่นอน ซึ่งอารมณ์สามารถแบ่งได้ ดังนี้

- ความกลัว เป็นอารมณ์ที่มีอยู่ในทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย โดยจะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งหรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งมาทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย

- ความกังวลใจ เป็นผลมาจากความกลัว โดยกลัวเรื่องต่าง ๆ นานา แล้วเก็บเอาเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นมาเป็นความกังวลใจ ความกังวลใจเกิดจากการนึกคิดและทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตส่วนมากแล้วจะเป็นไปในทางที่ไม่ดี ซึ่งสิ่งนั้นอาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้

- ความโกรธ เป็นการแสดงออกของอารมณ์ประเภทก้าวร้าวรุนแรงประเภทเดียวกับความอิจฉาริษยาและความเกลียดชัง โดยแสดงออกให้เห็นหลายอย่างทั้งทางตรงและทางอ้อม ความโกรธส่วนใหญ่มักเกิดจากได้รับการขัดขวางมิให้ทำในสิ่งที่ตนปรารถนา โดยมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาขวาง ทำให้ไม่ได้รับความสำเร็จตามความประสงค์ ความรุนแรงของความโกรธขึ้นอยู่กับความคับข้องใจที่เกิดขึ้น

- ความรัก เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย มีความรักมีหลายประเภท เช่น รักตนเองเป็นความรักและการดูแลเอาใจใส่สภาพความเป็นไปของร่างกายตนเอง รักเพื่อน เป็นความสนิทสนมกับเพื่อนเพศเดียวกันจำนวนมาก ๆ มีลักษณะ นิสัยใจคอ และรสนิยมเดียวกับตน รักเพื่อนต่างเพศหรือความรักทางเพศมักเข้าไปแทรกแซงอยู่ภายในจิตใจเสมอ ซึ่งปรารถนาที่จะรัก ยกย่องบูชา และกล่าวขวัญในทางที่ดีของบรรดาเพื่อนเพศตรงข้าม

- ความอิจฉาริษยา เป็นการผสมอารมณ์ระหว่างความโกรธ ความกลัว และการขาดความรัก รวมกัน มักเกิดขึ้นเมื่อตนไม่สามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ด้วยวิธีอื่น หรือถูกแย่งชิงเอาความรักไป หรือพบว่ามีคนมาเอาสิ่งที่คิดว่าเป็นสมบัติพิเศษที่ควรหวงแหนไป

- ความเศร้า มักเป็นความเสียใจ ความรู้สึกท้อแท้ ซึม หมดหวัง สลดหดหู่ ยากที่จะเข้าใจตนเองปน ๆ กันอยู่อาจแสดงออกมาเป็น การต่อสู้ เกรี้ยวกราด รุนแรง การเฉยชา หรือการซึมเศร้า

- ความก้าวร้าว เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกายหรือวาจาทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ด้วยการก่อเรื่องต่าง ๆ ตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น อันมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อบุคคลที่ถูกกระทำทั้งทางร่างกายและจิตใจและมีผู้ให้ความหมายของความก้าวร้าวไว้หลายคน เช่น พฤติกรรมก้าวร้าวการกระทำที่รุนแรงและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ทั้งทางด้านความรู้สึก ทางด้านร่างกาย ซึ่งจะมีลักษณะเด่น คือ เป็นการกระทำที่รุนแรง ผิดปกติ ทำให้ผู้อื่นและตนเองเดือดร้อน เป็นการกระทำเพื่อปลดปล่อยความเครียด ความคับข้องใจ ความรู้สึกไม่ดีต่าง ๆ ความรู้สึกสิ้นหวังและความวิตกกังวล ซึ่งโดยรวมแล้วคือ พฤติกรรมหรือการตอบสนองทางร่างกายหรือทางวาจาที่มีเจตนาจะทำให้เกิดอันตรายและความเสียหายต่อร่างกายและทรัพย์สินของผู้อื่น สุขา จันทรเฒ [14] กล่าวไว้ว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมของคนที่ขาดความสุขอีกอย่างหนึ่ง อาจจะแสดงออกทางร่างกายหรือวาจาได้ เช่น การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกาย การดุด่า การพูดหยาบคาย เป็นต้น การก้าวร้าวเป็นการกระทำที่ตรงข้ามกับการหลบหลีก เป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้มาจากสังคม เด็กใช้ประกันตนเองจากการรุกรานของผู้อื่น เช่น เมื่อถูกพ่อแม่ดุเด็กมักจะเถียง เมื่อถูกเพื่อนล้อเลียนเด็กก็จะต่อขี้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีเรียกร้องความสนใจจากเพื่อน ๆ อีกด้วย พฤติกรรมก้าวร้าวนี้สังคมมักจะติเตียน ทำให้พวกก้าวร้าวมีความรู้สึกต่อต้านสังคม และ มหาวิทยาลัยรามคำแหง [30] กล่าวว่า เด็กก้าวร้าวมีพฤติกรรมแสดงออกที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนด้วยการก่อเรื่องต่าง ๆ ตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คิดถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น เด็กพวกนี้ชอบหาเรื่องทะเลาะวิวาท มีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อน รังแกเพื่อน ชอบการทุบตี เตะต่อย ทำท่าย ทำลายสิ่งของทั้งของตัวเองและส่วนรวม พูดจาไม่สุภาพ ก้าวร้าวทางกายและวาจา ไม่เกรงกลัวผู้ใหญ่ อวดดี ไม่ค่อยเชื่อฟัง นิสัยหยาบคาย ขณะเรียนหนังสือชอบก่อวุ่นในชั้นเรียน ทั้งก่อวุ่นเพื่อนและก่อวุ่นครูผู้สอน

จากความหมายของพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือกิจกรรมของมนุษย์ที่แสดงออก ทางด้านร่างกาย ความคิด และความรู้สึก อาจจะสังเกตได้โดยตรงหรือไม่สามารถสังเกตได้ต้องใช้เครื่องมือวัด หรือในบางครั้งอาจจะต้องใช้การสันนิษฐาน เป็นเครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรมนั้น ๆ ของบุคคล ส่วนพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นอาจเป็น พฤติกรรมทางด้านบวกหรือด้านลบก็ได้

2.5 พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

2.5.1 ความสนใจด้านอินเทอร์เน็ตของเด็ก

ชนานันท์ คงธนาฤทธิ์ [31] ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กในแต่ละช่วงอายุไว้ว่า

อายุ 10 – 12 ปี วัยนี้ต้องการอิสระมากขึ้นไปอีก เริ่มใช้อินเทอร์เน็ตช่วยทำการบ้านได้แล้ว นอกจากนี้ ยังอาจใช้ในแง่การหางานอดิเรก กีฬา หรือความชอบส่วนตัว และต้องรู้ด้วยว่าถูกใช้อินเทอร์เน็ต ทำอะไรอาจจะจัดเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตวันใดบ้าง นานเท่าใด เพื่อให้เหมาะสมช่วงนี้เหมาะแก่ การมีเหตุผล เด็กควรเข้าใจว่าไม่ใช่ทุกสิ่งที่เห็นบนอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องจริง การฝึกฝนที่ดีคือให้เด็ก ค้นคว้าในหัวข้อที่เขารู้ เรื่องที่เขาชอบ

อายุ 12 – 14 ปี ช่วงนี้เป็นช่วงที่เด็กต้องการสังคมมาก ชอบพูดคุยจนบางครั้งลืมเรื่องกฎแห่งความปลอดภัย ในการให้ข้อมูลส่วนตัว ผู้ปกครองต้องย้ำว่าอย่าให้ข้อมูลส่วนตัวกับคนแปลกหน้า อย่านัดพบอย่า แลกเปลี่ยนรูปถ่ายกับคนที่ไม่รู้จัก ถึงเวลาที่ต้องให้เขาเข้าใจว่าบนอินเทอร์เน็ตไม่ได้เป็นอย่างที่เขา เห็น ช่วงนี้เด็กยังมีแนวโน้มที่จะสนใจเรื่องเพศ สนใจเพศตรงข้ามตรงการดูรูปและสำรวจหัวข้อทาง เพศ และคอยถามว่าพวกเขากำลังทำอะไร ผู้ปกครองไม่จำเป็นต้องอยู่ห้องเดียวกับลูกตลอดเวลาที่เขา ใช้อินเทอร์เน็ต แต่เด็กควรรู้ว่าคุณหรือคนอื่นสามารถเดินเข้า-ออกห้องและถามเด็กว่าเด็กทำอะไรได้ ตลอดเวลา ผู้ปกครองไม่ควรตกใจ หากพบว่าเด็กไปดูเว็บไซต์หรือสนทนาออนไลน์ลามกเรื่อง เพศสัมพันธ์ แต่ควรรับมือให้เป็น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับมุมมองว่าอันไหนแรงไม่แรงอย่างไร อย่าลืมนะลึกไว้ เสมอว่า สิ่งที่เด็กเห็นบนอินเทอร์เน็ตอาจแตกต่างไปชัดเจน ชัดเจน มากกว่าสื่อลามกที่ผู้ปกครองเคย เห็นตอนที่เป็นหนุ่มเป็นสาว การค้นหาข้อมูลอาจนำพาเขาไปเจออะไรที่หนักเกินกว่าจะรับได้ เป็นต้น ว่า การข่มขืน การทารุณเด็กก็เป็นได้ ผู้ปกครองอาจพิจารณาใช้โปรแกรมตัดข้อมูลที่ ไม่เหมาะสมหรือ ควบคุมกิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของลูกอย่างเคร่งครัด ซึ่งลูกมักจะต่อต้าน แต่ผู้ปกครองก็ต้อง พยายามสร้างบรรยากาศความไว้วางใจเชื่อใจลูก และเปิดอกคุยกัน ต้องชี้แจงให้เขาเข้าใจว่า ผู้ปกครอง ทำไปก็เพื่อป้องกันอันตรายให้เขาเช่นเดียวกับการห้ามไม่ให้เขาเข้าไปในมุมมืดชอติ๊กที่อาจจะเจอ

อาชญากรคัดลอกเหยื่ออยู่ บางครั้งเด็กอาจสนใจเกมที่ดาวน์โหลดมาจากอินเทอร์เน็ต ทั้งที่เล่นออนไลน์และออฟไลน์ บางครั้งเป็นเกมไม่เหมาะสม เช่นยิงกราดกัน ไม่ก็เกมเปลื้องผ้า ดังนั้นต้องระมัดระวังว่าเขาทำอะไรบนอินเทอร์เน็ตถ้าเป็นไปได้ให้พิจารณาใช้ซอฟต์แวร์ตรวจสอบ(Monitoring Software) ซึ่งจะถ่ายภาพจอที่เด็กใช้งานแล้วส่งเป็นรายงานให้ตรวจสอบภายหลัง

อายุ 14 – 17 ปี วัยนี้เป็นวัยต้นเต็นท์ทำหยาของทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เด็กเริ่มโตเต็มที่ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และอยากมีประสบการณ์อิสระด้วยตัวเอง โดยลืมและละทิ้งกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่ วัยรุ่นนี้มีความซับซ้อนมากในเรื่องของความต้องการอิสระในขณะเดียวกันก็ต้องการชี้แนะจากผู้ใหญ่ วัยรุ่นมักจะมีความเสี่ยงสูง เป็นไปได้มากที่เด็กจะพบคนในห้องสนทนาที่ทำให้เขาารู้สึกดีและต้องการพัฒนาความสัมพันธ์ต่อไปจนกลายเป็นความสัมพันธ์ส่วนตัว สิ่งสำคัญที่เด็กควรเข้าใจว่าบุคคลที่พบในการออนไลน์อาจไม่ได้เป็นอย่างที่แสดงออกมาเด็กต้องรู้จักควบคุมตัวเองเป็น คือรู้จักระมัดระวังคนที่อาจเป็นอันตราย สิ่งที่เป็นอันตรายที่สุด คือการนัดพบคนแปลกหน้าต้องได้รับอนุญาตเสียก่อน และต้องไม่ไปคนเดียวนัดพบในที่สาธารณะ ผู้ปกครองต้องจำไว้ว่า ก็เหมือนกับตอนที่ป็นวัยรุ่น คือมีการคาดหวังในตัวเด็ก วาจะไม่ว่าฝืนกฎ ถ้าพบว่ากระทำบางอย่างที่ไม่อนุญาต ต้องจริงจังกับมาตรการลงโทษต่าง ๆ ที่เหมาะสม หากเด็กมาบอกว่าพบบางสิ่งบางอย่างที่น่ากลัวขณะออนไลน์ไม่ควรแก้ปัญหาโดยการถอดถอนบัญชีการใช้งานของเขาเป็นอย่างแรก พยายามพูดคุยกับเขาและแก้ปัญหาด้วยการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก จงจำไว้ว่าวันหนึ่งเด็กจะโตและเป็นผู้ใหญ่ และจำเป็นต้องรู้เพียงแต่การปฏิบัติตัวอย่างปลอดภัยเท่านั้น แต่รวมถึงการปรับแต่งแก้ปัญหา การหาบทสรุป การใช้ชีวิตอย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะบนโลกไซเบอร์หรือโลกแห่งความเป็นจริง

2.5.2 เด็กวัยรุ่นกับการใช้อินเทอร์เน็ต

การใช้งานอินเทอร์เน็ตกลายเป็นกิจกรรมหนึ่งของวัยรุ่นที่เป็นนักเรียน นักศึกษาที่ทำให้รู้สึกว่าเป็นคนร่วมสมัย นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังเป็นสื่อกลาง ในการเสาะแสวงหาความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ได้ง่าย ทำให้นักเรียนนักศึกษาจำนวนไม่น้อย หลงใหลและหมกมุ่นกับสิ่งต่างๆ ในโลกของอินเทอร์เน็ต การใช้งานอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น ล้วนมีต้นทุนทั้งสิ้นทั้งที่อาจจะเป็นค่าใช้จ่าย ส่วนตัวของวัยรุ่นเอง หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเช่น ค่าบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ ค่าโทรศัพท์ หรือช่องสัญญาณในการเชื่อมต่อ ค่าบริการอินเทอร์เน็ต ค่าสาธารณูปโภคและสิ่งทีนับว่าเป็นต้นทุนสูงสุดคือ เวลา เพราะเวลาเป็นสิ่งที่มีความค่า ไม่สามารถซื้อหาทดแทนได้

ปัจจุบันเยาวชนมีโอกาสสัมผัสกับเทคโนโลยีมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ต นับว่า เป็นโอกาสที่ดีที่ช่วยให้การเรียนรู้สะดวกมากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน เทคโนโลยีก็นำเยาวชนไปสู่อันตรายบางอย่างที่อาจคาดไม่ถึง เนื่องจากในสังคมอินเทอร์เน็ตมีผู้ใช้งานมากมายหลากหลาย อีกทั้งการเข้าสู่

สังคมอินเทอร์เน็ตสามารถทำได้ง่ายไม่มีวันหยุด ไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่มีข้อบังคับทำให้เยาวชนส่วนใหญ่รู้สึกชื่นชอบสังคมนี้ นอกจากนี้วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มีศักยภาพในการเรียนรู้ คือ มีความพร้อมทางด้านร่างกายที่ส่งเสริมการเรียนรู้เยาวชนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนในสิ่งที่ตนต้องการได้อย่างรวดเร็ว เมื่อเทียบกับช่วงวัยอื่น แต่อินเทอร์เน็ตก็มีภัยหลายอย่างที่แอบแฝงอยู่ เช่น ข้อมูลเท็จ สื่อลามก สื่อการพนัน และอื่นๆ

สำหรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น พบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่เน้นเรื่องของความบันเทิงและสนุกสนานมากกว่าเรื่องราวที่เป็นสาระ รวมทั้งเกมก็ยังเป็นสิ่งดึงดูดความนิยมของวัยรุ่นอยู่ ดังนั้นการใช้งานอินเทอร์เน็ตจำเป็นต้องรู้เท่าทันว่าภัยเหล่านี้เกิดขึ้นได้อย่างไร และช่วยกันหาทางป้องกัน เช่น ผู้ปกครองควรให้ความรัก ความอบอุ่น ครูอาจารย์ให้คำปรึกษา และเสนอข้อมูลให้รู้เท่าทันภัยและอันตรายต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อให้เยาวชนสามารถป้องกันตนเองได้ ผู้ปกครองควรตระหนักถึงภัยอันตรายถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตและกำหนดกลยุทธ์และมาตรการการใช้งานอินเทอร์เน็ตของบุตรหลานตนเอง เช่น การดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิดในการใช้งาน แต่ไม่ควรห้ามบุตรหลานไม่ให้ใช้อินเทอร์เน็ตเลย เพราะเป็นการตัดปัญหาและตัดโอกาสการเรียนรู้ มากกว่าการแก้ปัญหา นอกจากนี้การส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มเยาวชน จำเป็นต้องมีการส่งเสริมหลายๆ ด้าน เช่น การส่งเสริมการใช้งานที่เน้นเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ความเหมาะสมการแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ การรู้จักผิดชอบชั่วดี รวมทั้งหน้าที่และความรับผิดชอบด้วย (สมชาย นำประเสริฐชัย) [32]

2.5.3 พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นในปัจจุบัน

จากตัวเลขเทรนการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มวัยรุ่นอายุ 12-19 ปีทั่วประเทศ ที่ได้จากนิลสันมิเดียรีเสิร์ช ในปีนี้ อยู่ที่ 13 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเท่ากับ ตัวเลขเมื่อปีที่แล้ว เห็นครั้งแรกแล้วค่อนข้างขัดต่อความรู้สึกและพฤติกรรมวัยรุ่นที่เห็น ๆ กันอยู่ในปัจจุบัน แต่เมื่อเจาะข้อมูลลึกลงไปแยกเป็นวัยรุ่นในกรุงเทพฯ เทียบกับต่างจังหวัดก็พบความจริงว่าภายใต้เทรนการใช้เน็ตโดยรวมที่คงตัว แต่ตัวเลขการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นในกรุงเทพฯ กลับพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ถ้านับในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปัจจุบัน มีวัยรุ่นในกรุงเทพฯ ใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้นถึงเกือบ 100% เลยทีเดียว นอกจากเทรนจะสูงขึ้นแล้ว สัดส่วนของวัยรุ่นในกรุงเทพฯ (34%) ก็ใช้เน็ตมากกว่าวัยรุ่นในต่างจังหวัด (24%) ซึ่งทิ้งห่างไปถึง 10% ในปีนี้

เมื่อเจาะข้อมูลลึกลงไปถึงเพศของกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบท่องโลกโซเชียลพบว่าในภาพรวมของวัยรุ่นทั่วประเทศในรอบปีที่ผ่านมาจนถึงในปีนี้ วัยรุ่นทั้งชายและหญิงใช้อินเทอร์เน็ตใกล้เคียงกันที่ 13%-14% ของประชากรวัยรุ่นทั้งหมดในประเทศ ซึ่งต่างกับวัยรุ่นในกรุงเทพฯ ที่ผู้ชายใช้เน็ตมากกว่าผู้หญิงประมาณ 7% - 10% แต่อย่างไรก็ตามทั้งคู่ก็มีเทรนเพิ่มขึ้นทุกปี

มาถึงตอนนี้ก็พอจะได้โอเคียวว่าวัยรุ่นในกรุงเทพฯ ใช้เน็ตมากกว่าวัยรุ่นในต่างจังหวัด เมื่อมาดูตัวระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่ใช้ในการท่องโลกไซเบอร์ เปรียบเทียบภาพรวมวัยรุ่นทั้งประเทศกับวัยโจ๋ในกรุงเทพฯ จะเห็นได้ว่าโดยรวมวัยรุ่นทั่วประเทศใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ที่ 0-2 ชั่วโมง ในขณะที่วัยรุ่นในกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่เล่นอินเทอร์เน็ตประมาณ 1-4 ชั่วโมง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มวัยรุ่นเพศชายในกรุงเทพฯ ที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่าเพศหญิง ทำให้เกิดคำถามตามมาอีกว่าแล้ววัยรุ่นส่วนใหญ่ไปใช้อินเทอร์เน็ตกันที่ไหน พบว่า วัยรุ่นไทยส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตกันที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยมากที่สุด ในขณะที่วัยรุ่นในกรุงเทพฯ เล่นอินเทอร์เน็ตที่บ้านมากกว่าที่โรงเรียน นอกจากนั้นเมื่อแยกดูพฤติกรรมวัยรุ่นในกรุงเทพฯ เพศชาย น่าสนใจตรงที่มีเปอร์เซ็นต์การใช้อินเทอร์เน็ตในร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่สูงถึง 13% ซึ่งใกล้เคียงกับเปอร์เซ็นต์การใช้อินเทอร์เน็ตที่โรงเรียน ส่วนวัยรุ่นหญิงในกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่จะใช้อินเทอร์เน็ตทั้งที่บ้านและสถานศึกษาเป็นเปอร์เซ็นต์ที่ใกล้เคียงกันและต่ำกว่า 10% ที่เล่นในร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่

คำถามต่อมาคือแล้ววัยรุ่นทำอะไรกันในโลกไซเบอร์ จะเห็นได้ว่ากิจกรรมค่อนข้างหลากหลายแต่กิจกรรมที่ฮิตติด 5 อันดับแรก ของกลุ่มวัยรุ่นจากทั่วประเทศคือ อันดับ 1 อีเมล ใช้เพื่อการศึกษา เล่นเกมส์ ฟังเพลง และดาวน์โหลดโปรแกรมต่าง ๆ ตามลำดับ ในขณะที่วัยรุ่นในกรุงเทพฯ มีอันดับของกิจกรรมยอดฮิตที่แตกต่างออกไป แม้อันดับแรกจะเหมือนกันคือ อีเมล ตามด้วย เล่นเกมส์ ออนไลน์ ซึ่งกลุ่มที่เล่นเกมส์มากอย่างเห็นได้ชัดคือ กลุ่มวัยรุ่นผู้ชายในกรุงเทพฯ ที่ตัวเลขสูงถึงเกือบ 35% ส่วนการฟังเพลงออนไลน์ก็เป็นอีกกิจกรรมที่ฮิตติดอันดับของวัยรุ่นทั้งหญิงและชายเช่นกัน ถัดมาคือการดาวน์โหลดโปรแกรมผ่านเน็ตเป็นอันดับสี่ และแชต (Chats) เป็นอันดับห้า ซึ่งก็ยังโดนใจวัยรุ่นในกรุงเทพฯ มากกว่าต่างจังหวัด จะสังเกตเห็นได้ว่ากิจกรรมที่ฮิตติดของวันทีนในกรุงเทพฯ 5 อันดับแรกจะเป็นเพื่อความบันเทิงทั้งสิ้น แต่เมื่อมองการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาของวัยโจ๋ในเมืองกรุงจะเห็นได้ว่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ โดยเฉพาะวัยรุ่นชายในกรุงเทพฯ ที่เราเห็นตั้งแต่ตอนต้นว่าใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่าเพศหญิง มีแนวโน้มของระยะเวลาในการใช้นานขึ้น มาถึงจุดนี้ทำให้ตอบได้ว่าการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยโจ๋เพศชาย ใช้เพื่อความบันเทิงทางการเล่นเกมส์ โดยมีเพียงไม่ถึง 10% ที่ใช้กันแล้วเพื่อการศึกษา ซึ่งต่างจากวัยรุ่นหญิงในกรุงเทพฯ ที่ค่อนข้างสนใจในการเรียนมากพอๆ กับกิจกรรมบันเทิงอื่นๆ บนโลกไซเบอร์ ทำให้รู้สึกเป็นห่วงอนาคตวัยทีนของเราขึ้นมาทันที คงต้องฝากเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่ต้องช่วยกันดูแล

มาถึงเทรนนีน่าจับตามองของสื่อออนไลน์ที่อาจมีผลกระทบต่อสื่อเดิม ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โดยเฉพาะในกลุ่มเทรนนีน่าอย่างวัยรุ่นในกรุงเทพฯ ซึ่งจากกราฟการบริโภคสื่อโฆษณาเปรียบเทียบปี 2548 กับ 2549 ตัวเลขการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ทุกชนิดลดลงจากปีที่ผ่านมา แต่กลับไปเพิ่มในการอ่านข่าว หนังสือพิมพ์ และนิตยสารออนไลน์ นอกจากนั้นการชมความบันเทิงอื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์ รายการ

โทรทัศน์ ละคร หรือฟังเพลงก็เป็นเทรนที่เพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน แม้ตัวเลขจะยังไม่สูงมากนักแต่ก็น่าจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงทิศทางของสื่อในอนาคตอันใกล้ที่ปรับตัวตามกระแสดิจิทัลและออนไลน์ ที่มีทั้งใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเสริมช่องทางในการนำเสนอ และอาจกลายเป็นการเข้ามาแทนที่สื่อรูปแบบเดิมๆ ในที่สุดก็เป็นได้ เราก็จะต้องคอยติดตามกันอย่างใกล้ชิดต่อไป จะได้ไม่ตกยุค (มูทิตา นนทรี) [16]

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนุกุล ปิโย [33] ได้ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนใกล้เคียงกันพบว่านักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนร้อยละ 34.4 นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนร้อยละ 33.6 และนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนร้อยละ 32.0 นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตไว้ที่บ้าน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีวิธีการเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์โดยศึกษาในชั้นเรียนตามซึ่งครูเป็นผู้สอน

2. ข้อมูลทางด้านที่เกี่ยวกับกิจกรรมใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี

2.1 ข้อมูลสถานะปัจจุบันในการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่านักเรียนมีการใช้คอมพิวเตอร์ทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักเรียนมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการเล่นเกมส์ ส่วนใหญ่ใช้น้อยกว่าสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ชมภาพยนตร์ ส่วนใหญ่ใช้น้อยกว่าสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ใช้คอมพิวเตอร์ในการฟังเพลงจาก CD หรือ VCD ส่วนใหญ่ใช้สัปดาห์ละ 3-5 ครั้ง ใช้คอมพิวเตอร์ในการชมการ์ตูน ส่วนใหญ่ใช้น้อยกว่าสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์อินเทอร์เน็ต (e-Mail) ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้เลย ใช้คุยตอบโต้ (Chat) ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้เลย ใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูลจาก www ส่วนใหญ่ใช้สัปดาห์ละ 3-5 ครั้ง และใช้คอมพิวเตอร์ในการใช้โปรแกรมประมวลผลและนำเสนอข้อมูลเช่น Word, Excel และ Powerpoint ส่วนใหญ่ใช้น้อยกว่าสัปดาห์ละ 3 ครั้ง

2.2 วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.2.1 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ใช้บริการ e-Mail ติดต่อสื่อสารกับเพื่อนมากที่สุดรองลงมาคือแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษา และใช้ติดต่อสื่อสารกับครู ตามลำดับ

2.2.2 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ใช้บริการสนทนาออนไลน์ (Chat, MSN) ติดต่อสื่อสารกับเพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษา และใช้ติดต่อสื่อสารกับครู ตามลำดับ

2.2.3 พบว่าวัตถุประสงค์ของการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนส่วนใหญ่ ใช้เพื่อทำรายงานประกอบการเรียน รองลงมาใช้เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อความเพลิดเพลินและอยู่ในหลักสูตรที่เรียน ตามลำดับ

2.3 ระยะเวลา ความถี่ และช่วงเวลาที่ใช้งาน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 6 เดือนขึ้นไปมากที่สุด ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตน้อยกว่า 2

ชั่วโมง/วัน ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ต 1-5 ครั้ง/สัปดาห์ มากที่สุด นักเรียนส่วนใหญ่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นบางวัน มากที่สุด และช่วงเวลาที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต นักเรียนส่วนใหญ่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตช่วงเวลากลางวัน (08.01– 16.00 น.) มากที่สุด

อภิญา แจ่มใส [34] ได้ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนกอกทัพบกอุปถัมภ์ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมนักเรียนของโรงเรียนกอกทัพบกอุปถัมภ์ บุญวิทยา ระดับช่วงชั้นที่ 3 มีกิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.50 เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า นักเรียนมีการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 0.71 แต่นักเรียนจะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความรู้และการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.30

นัยนา ชำของ [35] ได้ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางหลายด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านการแสวงหาความรู้บนอินเทอร์เน็ต ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง ด้านการหาเพื่อนและพูดคุยผ่านทางอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมากคือด้านจรรยาบรรณบนอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับน้อย คือด้านการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์

วิรุณ นุ่มรักแย้ม [36] ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอekinบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตมาเป็นเวลานาน 1-2 ปี ร้อยละ 40.83 รองลงมา 3-4 ปี ร้อยละ 33.61 ระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อครั้งของนักเรียนน้อยกว่า 2 ชั่วโมง ร้อยละ 50.28 รองลงมา 2-3 ชั่วโมง ร้อยละ 40.56 จำนวนการใช้อินเทอร์เน็ต 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 48.89 รองลงมา ค่ำกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 36.39 ช่วงเวลาที่นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด ช่วงที่เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 58.59 รองลงมา ช่วงพักกลางวันของแต่ละระดับชั้น ร้อยละ 25.28 ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษา) (ทำการบ้าน/รายงาน/ค้นคว้าข้อมูล) ร้อยละ 37.50 รองลงมา ความบันเทิง(เล่นเกมส์) ร้อยละ 37.22 นักเรียนเลือกเข้าเว็บไซต์ภาษาไทย ร้อยละ 63.03 เว็บไซต์ประเภทใดที่นักเรียนเข้าไปสืบค้นข้อมูลมากที่สุด ความรู้และการศึกษา ร้อยละ 48.61 รองลงมา คาราร้อยละ 11.94 ปัญหาหรืออุปสรรคส่วนใหญ่ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนความเร็วในการรับ-ส่งข้อมูลช้า ร้อยละ 39.44 รองลงมา มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดต่อกับอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอต่อความต้องการร้อยละ 38.61 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ต รวดเร็ว ร้อยละ 36.39 รองลงมา ปกติร้อยละ 36.11 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ต ได้มีความรู้ ร้อยละ 71.67 รองลงมา ได้รับความเพลิดเพลิน ร้อยละ 19.72 หลังจากนักเรียน

ใช้อินเทอร์เน็ตแล้วนักเรียนปฏิบัติอย่างไร นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาของนักเรียน ร้อยละ 48.89 รองลงมา ค้นหาความรู้เพิ่มเติมร้อยละ 35.00

พิมพ์ลักษณ์ ชูแก้ว [37] ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีอายุ 14 ปีมากที่สุด รองลงมาอายุ 13 ปี และ 15 ปี ซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 รองลงมามีการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามลำดับ ทั้งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ร้านบริการอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาได้ใช้อินเทอร์เน็ตที่โรงเรียนและบ้านตนเอง ตามลำดับซึ่งส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นต่อนักเรียน สำหรับเวลาที่กลุ่มตัวอย่างใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด ได้แก่เวลาเวลาบ่าย (12.01-18.00 น.) รองลงมาเป็นเวลาเช้า (06.01-12.00 น.) และเวลาเย็นก่อนเที่ยงคืน (18.01-24.00 น.)

2. ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มีความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตในระดับสูงใน 2 ด้าน โดยได้มีความรู้ในระดับสูงต่อการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านการศึกษาและด้านความบันเทิง ในขณะที่มีความรู้ในระดับปานกลางต่อการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านการติดต่อสื่อสาร ตามลำดับ ทั้งนี้หากพิจารณารายละเอียดของแต่ละด้าน พบว่า ในด้านการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มีความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตในระดับสูง เกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในด้านความบันเทิง มีความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตในระดับสูงต่อการดูตัวอย่างภาพยนตร์ได้ทางอินเทอร์เน็ต การเล่นเกมออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ตและการฟังเพลงได้จากทางอินเทอร์เน็ต และในด้านการติดต่อสื่อสารมีความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตในระดับสูงเกี่ยวกับการกำหนดรหัสส่วนตัว เพื่อเชื่อมต่อผ่านอินเทอร์เน็ต และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ตเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 83.6

3. พฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มีพฤติกรรมการปฏิบัติมากต่อการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านการศึกษา มีพฤติกรรมการปฏิบัติปานกลางต่อการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านความบันเทิง และมีพฤติกรรมปฏิบัติน้อยต่อการใช้อินเทอร์เน็ตทางด้านการสื่อสาร ทั้งนี้หากพิจารณารายละเอียดของแต่ละด้าน พบว่าในด้านการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย

จังหวัดระยองที่ใช้เป็นตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบการทำรายงาน ในด้านความบันเทิงมีพฤติกรรมการปฏิบัติมากต่อการใช้อินเทอร์เน็ตในการดูหนัง ฟังเพลง และในด้านการติดต่อสื่อสารมีพฤติกรรมการปฏิบัติปานกลางต่อการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาเพื่อนใหม่

ชาติเชื้อ หล้าดา [38] ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่นผลการศึกษาพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ53.6) กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ร้อยละ44.9) นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียน 2.50 – 3.49 (ร้อยละ49.9) ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ35.1) ส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 5,000 – 9,999 บาท (ร้อยละ34.2) นักเรียนส่วนใหญ่อยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ53.0) นักเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง (ร้อยละ70.5) นักเรียน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต มากกว่า 4 ปี (ร้อยละ41.4)

2. พฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต นักเรียนส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า เพื่อประกอบการเรียน (ร้อยละ82.7) เนื้อหาบนอินเทอร์เน็ตที่นักเรียนเข้าใช้ส่วนใหญ่ คือ เพลงและเกม (ร้อยละ80.0 และ74.7 ตามลำดับ) สถานที่ที่นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่คือ ร้านบริการอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ68.7) ระยะเวลาที่นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่คือ ระยะเวลา 1-2 ชม. (ร้อยละ54.7) ในแต่ละวัน นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตประมาณวันละ 1 ครั้ง (ร้อยละ45.8) โดยใช้เวลาเย็น คือเลิกเรียน-18.00น. (ร้อยละ51.4) และในวันเสาร์ – อาทิตย์ หรือวันหยุด (ร้อยละ82.7) นักเรียนส่วนใหญ่จะใช้อินเทอร์เน็ตร่วมกับผู้ปกครอง (ร้อยละ48.2) นักเรียนส่วนใหญ่เคยเข้าใช้เว็บไซต์ ลามก อนาจารบ่อย ๆ (ร้อยละ61.6) สำหรับการบริการอินเทอร์เน็ตที่นักเรียนเข้าส่วนใหญ่ใช้บริการบ่อยคือ การค้นหาข้อมูล (ร้อยละ66.3) เว็บไซต์ที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เป็นประจำ คือ www.google.co.th (ร้อยละ83.3) ในแต่ละเดือนนักเรียนส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ตต่ำกว่า 100 บาท (ร้อยละ38.7)

ศรีศักดิ์ วัฒนวงศ์ [39] ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1. พฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่าพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี มีการใช้อินเทอร์เน็ต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ถ้าพิจารณารายด้านสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตระดับมากและกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตระดับน้อย ดังนี้ กลุ่มนักเรียนที่ใช้อินเทอร์เน็ตในระดับมาก ได้แก่ ภาษาเว็บไซต์ที่นักเรียนใช้เหตุผลใช้อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ที่นักเรียนเลือกใช้ การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน ส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ต บริการถ่ายโอนข้อมูลแหล่งการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต การใช้กระดานข่าวและบริการ

อินเทอร์เน็ตที่นักเรียนใช้ ตามลำดับ กลุ่มนักเรียนที่ใช้อินเทอร์เน็ตระดับน้อย ได้แก่ เวลาการใช้อินเทอร์เน็ตบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บริการสนทนาออนไลน์ ตามลำดับ

2. เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการถ่ายโอนข้อมูล ส่วนด้านอื่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามการมีและไม่มีอินเทอร์เน็ตที่บ้าน พบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามการมีและไม่มีอินเทอร์เน็ตที่บ้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านเหตุผลในการใช้อินเทอร์เน็ต พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชั้น พบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกรายชั้น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นรากร จรรยาสวัสดิ์ [40] ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมความสามารถพิเศษ เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการแสวงหาความรู้บนอินเทอร์เน็ต ด้านการหาเพื่อนและพูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต ด้านการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงอยู่ในระดับ ปานกลางและด้านจรรยาบรรณในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับดีที่สุด

2. นักเรียนชายมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนชายมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านจรรยาบรรณในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับดีที่สุดและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการหาเพื่อนและพูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต ด้านการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง อยู่ในระดับ ปานกลาง นักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านจรรยาบรรณในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับดีที่สุด และพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการแสวงหาความรู้บนอินเทอร์เน็ต ด้านการหาเพื่อนและพูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับดี ด้านการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงอยู่ในระดับปานกลาง

3. นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านต่างๆ จำแนกตามลำดับช่วงชั้นพบว่า นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาตอนต้น) และนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านจรรยาบรรณในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับดีที่สุดและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการแสวงหาความรู้บนอินเทอร์เน็ต ด้านการหาเพื่อน และพูดคุยผ่านอินเทอร์เน็ต ด้านการใช้จ่ายหมายอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง อยู่ในระดับปานกลาง

ทิพวัลย์ นวมดี [41] ได้ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสายธรรมจันทร์ จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสายธรรมจันทร์ จังหวัดราชบุรี ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นการศึกษาเป็นจำนวนมาก ร้อยละ 40.83 รองลงมาใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลทั่วไป ร้อยละ 29.58 และยังพบว่านักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสายธรรมจันทร์ จังหวัดราชบุรี ได้รับประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ได้ความรู้ใหม่ ร้อยละ 52.91 รองลงมาความเพลิดเพลิน ร้อยละ 23.79

กัลยาณี รอดสวัสดิ์ [42] ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาโรงเรียนราชบุรีบริหารธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลบริการอินเทอร์เน็ตที่นักศึกษาเลือกใช้ พบว่า นักศึกษาสนใจเข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ตทั้งหมด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่านักศึกษาใช้บริการสืบค้นข้อมูล (WWW) สืบค้นข้อมูลทั่วไป มากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก รองลงมาใช้บริการสืบค้นข้อมูล (WWW) เพื่อการศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.01 อยู่ในระดับมาก ใช้บริการสนทนาออนไลน์ (Chat) ค่าเฉลี่ย 3.51 ใช้บริการกลุ่มข่าวสาร ค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมาก ใช้บริการถ่ายโอนข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูล ค่าเฉลี่ย 3.27 อยู่ในระดับปานกลาง ใช้บริการเข้าใช้เครื่องระยะไกล ค่าเฉลี่ย 3.10 อยู่ในระดับปานกลางและใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) ส่งข้อมูล ค่าเฉลี่ย 3.08 อยู่ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงวัตถุประสงค์ของการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่านักศึกษามีวัตถุประสงค์การใช้อินเทอร์เน็ตทั้งหมด โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.30 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษาใช้เพื่อความบันเทิง/เพลง/ภาพยนตร์ มากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.14 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาใช้เพื่อหาความรู้และการศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.83 อยู่ในระดับมาก ใช้เพื่อดูแลสุขภาพและอนามัย ค่าเฉลี่ย 3.41 อยู่ในระดับปานกลาง ใช้เพื่อผ่อนคลายความสวยงาม ค่าเฉลี่ย 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง ใช้เพื่อการศึกษาเป็นบทเรียนออนไลน์ ค่าเฉลี่ย 3.36 อยู่ในระดับปานกลาง ใช้เพื่อเล่นเกมออนไลน์ ค่าเฉลี่ย 3.32 อยู่ในระดับปานกลาง ใช้เพื่อการศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ใช้เพื่อการบริหารจัดการงาน ค่าเฉลี่ย 3.02 อยู่ในระดับปานกลาง ใช้เพื่อโฆษณาสินค้า

และบริการ ค่าเฉลี่ยอยู่ 3.02 อยู่ในระดับปานกลางและใช้เพื่อการศึกษาเพศศึกษา (Sex) ค่าเฉลี่ย 2.34 อยู่ในระดับน้อย